2015 / Nr. 5 (1302)

LIETUVOS ŠAULIŲ ŽURNALAS

RIMITAS

ISSN 1392-4753

Kviečiame draugauti su šaulių žurnalu ir ateinančiais metais.

Dalykimės patirtimis, žiniomis, pasiekimais, nuotaikomis. Sužinoję apie brolių bei sesių, gyvenančių ne tik Lietuvoje, bet ir tolimesniuose kraštuose, veiklą juk tampame artimesni.

Prenumerata 2016 metais – 8 Eur, Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose – 50 Kanados ar JAV dolerių, ES šalyse – 30 eurų (į užsienį žurnalas siunčiamas pageidaujamu adresu).

Žurnalą galima užsisakyti „Trimito“ redakcijoje, kiekvienos rinktinės štabe (kuopoje) arba Lietuvos pašto skyriuose (pašte prenumerata į užsienį nepriimama). Žurnalas į namus pristatomas tik jį užsisakius pašte (užsakymo indeksas – 5291, kaina – 8,16 Eur).

Galima prenumeruoti ir elektroninę versiją (kainos nesikeičia). Pasirinkusiuosius šį variantą prašome pervesti pinigus į „Trimito“ sąskaitą: Šiaulių bankas Sąskaitos Nr. LT14 7180 9000 0060 6626 ir informuoti redakciją el. p. redakcija@sauliusajunga.lt

Elektroninę žurnalo versiją gausite į savo elektroninio pašto dėžutę anksčiau nei spausdintą leidinį. Žurnalas leidžiamas kas antrą mėnesį.

Broliai ir sesės šauliai, „Trimito“ skaitytojai,

šiandien, greičiausiai, jau neatrastume šaulio, girdėjusio Vladą Putvinskį inteligentiškai skatinant bei motyvuojant bendraminčius: „Tautos didybė ir laimė susideda iš daugelio gerai atliktų smulkių darbelių. Nepamiršk, kad tu pats turi būti šeimininkas savo tėvynėj ir atsakai už visa, kas joje atsitinka.“

Tačiau nė kiek nekeista, kad šaulių ideologo postulatų – ne vien tik šio – yra laikomasi ir šiandien. Ypač šiandien. Ne vien todėl, kad tai yra nesenstančios tiesos.

Tikro šaulio – Tėvynės sergėtojo ir gynėjo – pareiga, kurią jis užtvirtina priesaika, yra gerokai platesnė nei vien tik budėti su ginklu rankose.

Tapęs šauliu – tautos kariu (tai, beje, irgi V. Putvinskio apibūdinimas) – prisiimi gerokai daugiau įsipareigojimų, nes stoji savo tautos, jos istorijos, kalbos, tradicijų – viso to, kas mus vienija, kas mums svarbu, sargybon. Žinoma, jeigu tavo šalis tau yra ne ankštas narvas, o brangūs namai.

Lolita Sipavičienė
„Trimito“ redaktorė

Šiame numeryje

Aktualija
Baltijos šalių sukarintų organizacijų vadovai numatė veiklos gaires ... 2
Vakarų (jūros) šaulių 3-ioji rinktinė turi naują vadą ... 3
LŠS vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas: tegul patys šauliai ir jų darbai kalba už save ... 4
Iš smulkių tvarkingų darbų sudaryta tautos didybė. Kuo aš galiu didžiuotis? ... 7
Valstybė kaip organizmas. Kokių „vitaminų“ stokojame? ... 9

Išeivija
Suvažiavime Čikagoje dalyvavo pasaulio šauliai ... 11
Abipus Atlanto visi drauge – Tėvynės Lietuvos labui ... 12

Reporteris
Atostogos šauliškai ... 14

Nukentėjusiojo apsauga nuo sušalimo (pasidaryk knygutę pats) ... 17

Mes, jaunieji
Raudonės pilyje – pilietiškumo pamokos ... 22
Pamokos miške, po žvaigždėmis ... 24
Patrioto dieną paminėjome aktyviai ... 25
Kariuomenės čempionate pasirodėme puikiai ... 25

Sportas
Šiemet taikliausi buvo žemaičiai ... 26

Atmintis
Provokatyvios kontroversijos ar/ir aiškūs klausimai dėl Šaulių sąjungos istorijos ... 28
Šaulė Sofija Pūtvytė–Mantautienė: darbo daug ir Tėvynė laukia ... 31

Nauji leidiniai, kultūra ... 33

„Trimitas“ 2015 m. Nr. 5 (1302)
Lietuvos šaulių žurnalas
Leidžiamas nuo 1920 m. birželio
Atkurtas 1990 m. liepą. Išeina kas antrą mėnesį
Leidėjas
Lietuvos šaulių sąjunga www.sauliusajunga.lt

Redakcijos kolegija:
Liudas Gumbinas, LŠS vadas ats. plk. ltn.,
Ernestas Lukoševičius, LŠS išeivijos šaulys,
Gediminas Jankus, Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaulys,
Jonas Godliauskas, LŠS Centro valdybos narys,
Karininko A. Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šaulys,
Mindaugas Nefas, LŠS Centro valdybos, „Saja“ narys,
Plk. P. Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šaulys,
Leonas Stonkus, LŠS Centro valdybos, Vakarų (jūros) šaulių 3-osios rinktinės šaulys,
Kęstutis Vaitonis, CV narys,
Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės šaulys.

Redaktorė Lolita Sipavičienė
Korespondentas Valdas Kilpys
Kalbos redaktorė Danguolė Narbutienė
1, 2 ir 4-ame viršeliuose Valdo Kilpio nuotraukos

„Trimito“ redakcijos adresas: Laisvės al. 34, 44240 Kaunas, Lietuva, tel.: (8 37) 22 46 47, (8 685) 6 53 01.
El. p. redakcija@sauliusajunga.lt; Leidinio indeksas 5291

Atstovai užsienyje:
LŠS išeivijoje (JAV) vadas J. R. Butkus (FB paskyra
Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje – Centro valdyba)
Toronto (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis

Sąskaita prenumeratai
Šiaulių bankas, sąskaitos Nr. LT14 7180 9000 0060 6626

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių mintimis.
Rankraščiai negrąžinami ir nerecenzuojami.
Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.
Spausdino KOPA,
dizaino ir leidybos UAB, Kampo g. 7, LT-50153, Kaunas.

© Trimitas, 2015

ISSN 1392-4753
Tiražas 800 egz.

Baltijos šalių sukarintų organizacijų vadovai numatė veiklos gaires

Kaip ir kasmet metų pabaigoje trijų giminiškų Baltijos šalių sukarintų organizacijų – Estijos *Kodututred* ir *Noored Kotkad*, Latvijos *Jaunsardze* bei Lietuvos šaulių sąjungos – vadovai susitiko aptarti nuveiktus darbus ir nubrėžti gaires būsimiesiems.

Lapkričio 5 d. Rygoje vykusiame susitikime dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas, vado pavaduotojas–jaunųjų šaulių vadas ats. kpt. Vytautas Žymančius bei vyr. mokymo specialistė švietimui ir pilietiniam ugdymui Germantė Bartkutė. Estijoje po skėtinės organizacijos *Katseliit* vėliava yra dvi sukarintos jaunimo organizacijos – mergaičių ir berniukų, tad į Rygą atvyko *Kodututred* vadė Angelika Naris ir *Noored Kotkad* vadas Silver Tamm. Latvijos delegacijai vadovavo jaunųjų sargų vadas Ansis Strazdinš.

Susitikimo metu buvo pasirašytas 2016 metų veiklos protokolas ir nubrėžtos kitų metų bendradarbiavimo gairės. Šaulių sąjunga įsipareigojo pakviesti protokolo nares į penkis 2016 metais vyksiančius renginius, Estija – į šešis, Latvija – į tris. Šaulių sąjunga kitąmet rengia bei latvius ir estus kviečia į tradicinį bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu“, pagerbiant žuvusiuosius 1991 m. sausio 13-ąją; jaunimo sporto žaidynes Klaipėdoje ir Palangoje gegužės pabaigoje, sukarintą stovyklą „Baltijos sargybiniai“, vyksiančią liepos 10–17 d., spalį – į šaudymo varžybas Tauragėje, o lapkritį – į Vilniuje vyksiančią tradicinę tarptautinę konferenciją saugumo tema.

Estai gegužę planuoja mergaičių žygį „Ernake“, birželį – Pergalės dienos maratoną Piarnu ir berniukų žygį „Mini Erna“, vasaros bei šaudymo stovyklas ir Baltijos šalių jaunimo susitikimą.

Latvių jaunieji sargai su giminiškų organizacijų atstovais 2016-aisiais susitiks vasaros stovyklose ir varžybose, Plk. J. Dalbinšo taurės kliūčių ruožo varžybose rugsėjį ir orientacinėse varžybose spalį.

Trijų Baltijos šalių sukarintų organizacijų susitikime taip pat dalyvavo Jungtinės Karalystės kadetų treniravimo centro vadas plk. ltn. Gavin P. Jones. Jis pristatė organizacijos veiklą ir struktūrą. Tikimasi, kad į Baltijos šalių organizuojamus renginius kitąmet įsitrauks ir kadetai.

Trijų Baltijos šalių sukarintų organizacijų vadovai – iš kairės: L. Gumbinas, A. Strazdinš, A. Naris ir S. Tamm – sutvirtino bendradarbiavimo sutartį. G. Bartkutės nuotr.

„Džiaugiuosi, kad atnaujinome ryšius su Jungtinės Karalystės kadetų pajėgomis“, - po susitikimo konstatavo LŠS vadas ats. plk. L. Gumbinas ir išreiškė viltį, kad ateinančiais metais šauliai pradės glaudžiau bendradarbiauti su giminiškomis organizacijomis Baltijos regione.

2003-iųjų vasarą užsimezgęs LŠS šaulių ir Jungtinės Karalystės kariuomenės kadetų bendradarbiavimas tęsėsi kelerius metus. Jaunieji šauliai lankėsi Jungtinėje Karalystėje, dalyvavo bendrose pratybose, kadetai atvykdavo į pratybas „Žalgiris“. 2006 m. liepą LŠS pasirašė apsikeitimo sutartį su Jungtinės Karalystės Hempšyro ir Vaito salos kariuomenės kadetų pajėgomis ir įsipareigojo vasarą vykdyti kasmetinę apsikeitimo programą, susietą su kiekvienos organizacijos mokymo stovyklų programomis, supažindinti su priimančios šalies istorija, unikaliomis tradicijomis ir pan. Bendradarbiavimas nutrūko 2013 metais.

„Trimito“ informacija

Vakarų (jūros) šaulių 3-ioji rinktinė turi naują vadą

Vadovaudamasis Lietuvos šaulių sąjungos įstatymu ir atsižvelgdamas į Lietuvos šaulių sąjungos vado ats. plk. ltn. Liudo Gumbino teikimą Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas į Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės vado pareigas paskyrė ***ats. mjr. ROLANDĄ LUKŠĄ****.*

Ats. mjr. R. Lukšas savo tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjo nuo pirmųjų nepriklausomybės įtvirtinimo metų: tarnavo įvairiuose Lietuvos kariuomenės daliniuose ir pasižymėjo kaip patikimas, atsidavęs darbui bei reiklus sau ir kitiems karininkas. Naujasis rinktinės vadas Klaipėdos universitete yra baigęs edukologijos studijas, taip pat stažavosi įvairiuose specializuotuose kariniuose kursuose Švedijoje ir Vokietijoje.

Naujasis jūrų šaulių vadas yra vedęs, augina tris vaikus, domisi šokiais ir žvejyba. Rinktinės vado pareigas nuo spalio 1-osios pradėjęs vykdyti ats. mjr. R. Lukšas maloniai sutiko trumpai pabendrauti ir atsakyti į „Trimito“ klausimus.

Kada užsimezgė Jūsų draugystė su šauliais?

Dar nepriklausomybės atgavimo pradžioje, gal kokiais 1993-iaisiais, kai buvau Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos (dabar – Krašto apsaugos savanorių pajėgos) Jurbarko teritorinės gynybos vadas. Šauliai tada dažnai būdavo šalia vykdydami užduotis. Mes gaudavome paramos iš Vakarų valstybių, įvairių rūbų, todėl daug kas atitekdavo ir šauliams. Tad galiu sakyti, kad su šauliais greta esu jau ilgai nors, prisipažinsiu, oficialiai įstojau į organizaciją visai neseniai.

Tapęs Sąjungos nariu organizavau įvairias viktorinas ir konkursus rinktinės jauniesiems šauliams, sportines estafetes, šaudymo varžybas. 2015 m. LŠS renginyje „Sportas visiems“, vykusiame Palangoje, buvau sportinių rungčių vadovas ir organizatorius.

Ir koks pirmasis įspūdis?

Vado pareigas pradėjau vykdyti nuo spalio 1-osios, tad patyrimas dar nėra gilus. Tenka atlikti daug organizacinio darbo. Vyksta daug veiklos, turiu planų, tad viską suspėti tikrai nelengva. Žiūrint iš šono viskas regėjosi paprasčiau, tačiau tai manęs negąsdina. Kartais nustembu susidūręs su man neįprastais dalykais, tačiau manau, kad po truputį visur įsivesiu „sistemą“ ir viskas stos į savo vietas.

Kokie yra jūsų veiklos prioritetai?

Galiu tiesiai ir aiškiai pasakyti, kad pirmiausia – darbas su jaunimu. Turime užimti susidariusį vakuumą, kuris matomas kalbant apie veiklą su jaunais žmonėmis. Nors žiūrint iš šono įvairių organizacijų, dirbančių su jaunimu, lyg ir netrūksta, tačiau realios veiklos nėra daug. Viltis sieju su neformaliuoju vaikų švietimu – gal atsiras daugiau tikrai veikiančių jaunųjų šaulių būrelių? Vaikams reikia diegti supratimą, kas yra Lietuva, patriotizmą, ir tai labai gerai pavyksta juos supažindinant su kariškais dalykais. Aprengi jaunuolį kariška uniforma, ir jis iš karto kitoks tampa, atsakomybė padidėja. Žodžiu, į ateitį žvelgiu optimistiškai.

Trumpai apie pomėgius...

Žvejyba, tautiniai šokiai. Mėgstu keliauti, bendrauti su žmonėmis, skaityti knygas.

Jau penkeri metai esu naktinio žygio „Klaipėdos sukilėlių keliais“ (renginys Klaipėdos sukilimui ir prijungimui prie Lietuvos paminėti) vienas iš organizatorių.

Priklausau ir aktyviai dalyvauju Žemaitijos atsargos karininkų sąjungos, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos veikloje.

Bendravo Valdas Kilpys

Rinktinės archyvo nuotr.

Vakarų (jūros) šaulių rinktinės vėliava perduota ats. plk. ltn. Rolandui Lukšui

LŠS vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas: tegul patys šauliai ir jų darbai kalba už save

Vade, europinė viešojo veikimo tradicija sako, kad pirmosios šimtas dienų yra „šventos“, ir per jas naujas pareigas užėmęs vadovas susipažįsta su situacija. Bažnytinėje tradicijoje tas laikotarpis yra metai, o mes – šauliai – tokios „mados“ neturime, tad tebūnie šis pokalbis tam tikros naujos tradicijos užuomazga. Kaip Jums praėjo pirmi vadovavimo LŠS metai?

Pirmieji mano kaip Lietuvos šaulių sąjungos vado metai prabėgo greitai. Žvelgdamas atgal šiuos metus vertinu kaip pažinimo. Stengiausi kuo geriau susipažinti su šaulių rinktinių veikla, išgirsti šaulius, pamatyti realią situaciją. Matau Sąjungos stiprybes ir tobulintinas sritis. Stiprybė – tai Sąjungos ištakos, raida ir Lietuvos patriotai – šauliai. Kaip silpnybes išskirčiau ne tik resursų, ginkluotės, uniformų stoką, to nesugebame per tiek metų išspręsti, bet kartais pasigendu ir kokybiškos veiklos, siekiant tam tikro tikslo, standarto, ne tik į procesą orientuotos veiklos.

Džiaugiuosi besiplečiančia ir stiprėjančia Šaulių sąjunga, nuolatos augančiu šaulių skaičiumi. Vyksta svarbūs ir pozityvūs pokyčiai organizacijos veikloje, struktūroje, vadų lygmenyje, teigiami pokyčiai organizuojant šaulių karinį rengimą.

Trumpai, apibendrindamas atsakyčiau taip: metai buvo intensyvūs, kupini veiklos, iššūkių ir laimėjimų stiprinant mūsų organizaciją. Kartu tai – nauja asmeninė patirtis, augant ir stiprėjant drauge su Sąjunga, todėl praėjusius metus vertinu kaip dosnius visomis prasmėmis.

Jei taip nuoširdžiai paklausčiau: ar tai, ko tikėjotės, ir tai, ką radote, buvo bent šiek tiek panašu?

Į galvą ateina JAV generolo Normano Schwarzkopfo žodžiai „*take charge and do what is right*“ (anglų k. „prisiimk atsakomybę ir daryk tai, kas yra teisinga“). Šie žodžiai netiesiogiai nusako tai, ko tikėjausi. Visuomet maniau, kad Lietuvos šaulių sąjunga yra labai svarbi organizacija, tarnaujanti mūsų valstybės stiprinimui, todėl kiekvienas darbas čia yra prasmingas. Kiekvienas naujai paskirtas vadas turi tęsti pradėtus darbus ir stiprinti organizaciją. Būtent tai ir stengiuosi daryti.

Visa kita – organizacijos vidinė kultūra, drausmė, personalo motyvacija ir kompetencija, siekis tapti šiuolaikiška, veržlia organizacija – tai sritys, kur privalome nesustoti ir tobulėti.

Kokios yra Jūsų identifikuotos labiausiai pakeitimų reikalaujančios LŠS darbo organizavimo, veiklos sritys?

Išskiriu tris prioritetus, kurie niekur nedingo nuo mano pirmosios atėjimo į Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigas dienos. Pirmiausia tai – *teisinės bazės, kurios viršuje yra Lietuvos šaulių sąjungos įstatymas, sutvarkymas*. Džiugu, kad sugebėjome ne „rezoliucijų“, o konstruktyvaus dialogo keliu parengti LŠS įstatymo projektą, kurį LR Seimas patvirtino dar šią vasarą. Suprantama, įstatyme dar liko spręstinų klausimų, pvz., šaulių koviniai būriai, prie kurių grįšime, kai įgysime daugiau patirties. Teisėkūros darbo grupių dar laukia Lietuvos šaulių sąjungos statuto, Ginklų ir šaudmenų įstatymo projekto, uniformos dėvėjimo nuostatų, Etikos kodekso tobulinimas.

Antrasis prioritetas – tai *organizacijos narių skaičiaus ir kokybės didinimas*. Esu sakęs, kad mano tikslas yra 10 000 narių turinti organizacija. Nors tai labiau simbolinis skaičius ir atskaitos taškas, manau, ateityje Lietuvos šaulių sąjunga privalo siekti tarpukario Lietuvoje buvusio šaulių skaičiaus, t. y. daugiau nei šešiasdešimties tūkstančių narių, iš kurių ne mažiau kaip pusė būtų suaugę šauliai.

Vienas viešųjų ryšių srities atstovas yra sakęs, kad nebūtų itin sunku parengti tinkamą viešųjų ryšių kampaniją ir užpildyti šaulių gretas iki reikiamo

skaičiaus. Tačiau, mano įsitikinimu, kalbant apie kiekybę būtina pabrėžti, kad šis tikslas turi būti susietas su veiklos turiniu ir kokybės supratimu. Tik šitaip suprantu mūsų organizacijos augimą. Svarbu, kad žmonės į Sąjungą ateitų ne spontaniškai, bet sąmoningai apsisprendę ir įsilietų į mūsų veiklą ilgam ir nuosekliam darbui.

Lyderystė – dar vienas svarbus aspektas, susijęs su kokybės gerinimu. Esminis sėkmės faktorius yra žmonės, kertinis akmuo – visų lygių vadai, ir nuo jų priklauso Sąjungos sėkmė. Nėra tobulų vadų, tačiau turime siekti būti pavyzdžiu, nevengti prisiimti atsakomybės, vadovauti šauliams tada ir ten, kur „karščiausia".

Ir paskutinis, trečiasis, prioritetas sietinas su *šaulių rengimu ir siekiu tapti realia jėga*. Dėl vienų ar kitų priežasčių šis veiklos baras buvo apleistas, labiau orientavomės į jaunųjų šaulių rengimą, todėl ši sritis tikrai reikalauja didesnio dėmesio. Kovinių būrių steigimas, efektyvios struktūros parengimas, uniformų, ginkluotės ir infrastruktūros klausimų sprendimas, jaunesniųjų vadų veiklos gerinimas, doktrinų, programų kūrimas – visa tai būtina nuveikti siekiant efektyvaus šaulių karinio rengimo. Nors tam įgyvendinti prireiks dar ne vienerių metų, esu įsitikinęs, kad žengiame teisinga kryptimi ir jau dabar galime matyti teigiamus pokyčius.

Tačiau visai nemažai jau nuveikta... Gal galite išvardyti svarbiausius darbus?

Po Ukrainos įvykių mūsų organizacija sulaukė daug dėmesio, naujų narių. Šį savotišką „šoką" priėmėme sėkmingai ir užtikrinome *veiklos tęstinumą*. Noriu pasidžiaugti, kad, turėdami tuos pačius ribotus išteklius, mes sugebėjome į organizaciją įtraukti naujų žmonių.

Prabilęs apie darbus pirmiausia turėčiau paminėti *Šaulių sąjungos veiklą reglamentuojančios teisinės bazės tobulinimą.*

Šaulių rengimo srityje žengtas didelis žingsnis į priekį. Aktyvumas ryškus visose rinktinėse. Šauliai, kaip ir dera, šaudo, kartu su kariuomene dalyvauja bendruose mokymuose. Vyksta kariuomenės ginklų perdavimas Šaulių sąjungai. Toliau sėkmingai plėtojamas mūsų naujas projektas – lazerinės šaudyklos Tauragėje įrengimas. Ši infrastruktūra bus naudinga ir šauliams, ir kariuomenei, ir visuomenei. Planuojame kasmet įgyvendinti bent po vieną žymų projektą.

Jaunųjų šaulių pilietinis ugdymas. Šią vasarą stovyklose dalyvavo daugiau kaip 4000 jaunųjų šaulių. Ir tai yra daugiau nei ankstesniais metais. Džiaugiuosi, kad šią veiklą stipriname ir turinio prasme. Atsiranda naujų veiklų, kuriose jaunieji šauliai gali tobulėti: parašiutininkų, žurnalistų stovyklos, išgyvenimo kursai, lyderio ugdymas ir kt.

Svarbūs yra ir *pokyčiai personalo, valdymo grandyje*. Džiaugiuosi Krašto apsaugos ministerijos parama skiriant papildomus etatus, kurių naudą pajusime ateityje. Taigi personalo ir resursų sritis yra dar vienas kokybinis žingsnis stiprinant Sąjungą.

Galėčiau tęsti darbų sąrašą, prisimindamas pagalbą Ukrainai, švietimo, kultūros renginius, šauliškumo garsinimą, tačiau esu tos nuomonės, kad verčiau patys šauliai ir jų darbai kalba už save.

Pats laikas pakalbėti apie dabartį. Šio veiklos etapo prioritetai – kokie jie?

Pirmiausia – *Lietuvos šaulių sąjungos strategijos atnaujinimas.*

Tačiau noriu pabrėžti, kad prioritetai negali būti paremti mano vieno matymu. Turime vadovautis esminiu dokumentu – Lietuvos šaulių sąjungos veiklos strategija, kurioje išskirtos keturios esminės kryptys:

1. Nacionalinio saugumo ir šalies gynybinio potencialo didinimas.
2. Tautiškumo ir pilietiškumo ugdymas, siekiant prisidėti prie pilietinės visuomenės kūrimo Lietuvoje.
3. Lietuvos šaulių sąjungos veiklos kokybės gerinimas ir šauliškos veiklos tęstinumo garantavimas.
4. Šauliškumo puoselėjimas ir sklaida XXI a. Lietuvos visuomenėje.

Reaguodami į šių dienų aktualijas planuojame atlikti strategijos ir kitų dokumentų atnaujinimą. Šį darbą šiandien matau kaip vieną Sąjungos prioritetų, kurį esame numatę atlikti iki eilinio Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavimo, vyksiančio 2016 m. gegužės mėnesį.

Ginklų klausimas.

Siekiant visaverčio šaulių karinio rengimo, ginklai turi atsirasti rinktinėse, todėl labai tikiuosi, kad 2016-aisiais šaulių ginklines pasieks AK-4 ir M-14 ginklai. Greta to, savo resursus investuosime į tą ginkluotę, kurios Šaulių sąjunga negali tikėtis gauti iš kariuomenės. Taip pat reikės rasti efektyvius sprendimus dėl Šaulių sąjungos ginklų laikymo, nes šiandieninė situacija nėra patenkinama. Iš dalies šis klausimas susijęs ir su rengiamu Ginklų ir šaudmenų įstatymo projektu.

Karinis rengimas.

Su juo susiję daugelis kitų dalykų: norminių dokumentų, programų, vadų rengimas, mokymo centro stiprinimas, infrastruktūros plėtra, šaulių pareigų paskirstymas, uniformų klausimas ir kt. Esu išsikėlęs tikslą savo kadencijos metu išspręsti uniformų atnaujinimo ir aprūpinimo klausimus, todėl teigiamų pokyčių bus ir kitais metais.

Jaunųjų šaulių rengimas.

Kalbant apie jaunųjų šaulių rengimą, prioritetas yra 100 vietų lauko stovyklos pajėgumo vystymas, kadangi sugrąžinus privalomąją karo tarnybą, tikėtina, mums vis sunkiau bus naudotis kariuomenės infrastruktūra.

Kiti svarbūs darbai.

Šaudyklų plėtra, šaulių namų remontas, komunikacijos gerinimas, didesnis teisių ir atsakomybės delegavimas rinktinių vadovybei, kuopos vadų, jaunųjų šaulių būrelių vadovų veiklos gerinimas ir kt.

Niekam nekelia abejonių faktas, kad LŠS viešumoje tapo girdima, ryškiau matoma, tačiau tai

iššaukė ir kitus, ne visai pozityvius, procesus. Kaip Jūs vertinate šios srities situacija?

Kalbėdamas apie viešumoje pasirodžiusius kaltinimus Šaulių sąjungai (sąmoningai pabrėžiu, kad tai kaltinimai visai LŠS, nes išreikšti viešumoje jie krinta ant visos organizacijos) ir jų priežastis dera pasakyti, kad problema yra ne Šaulių sąjungos vadas kaip asmuo. Juk kalbama apie darbus, kurie neatlikti per 25-erius atkurtos organizacijos gyvavimo metus. Permainos organizacijoje patinka ne visiems, vadų keitimo procedūros sulaukia atgarsio ir tenka apgailestauti, kad kai kurie vadai susitapatina su savo pareigybe ir pradeda manyti, kad yra nepakeičiami. Kiekvienas turime suvokti, kad šiose pozicijose esame laikinai, kad vieną dieną turėsime grįžti į paprastų šaulių gretas ir prisidėti prie veiklos jau kaip eiliniai šauliai. Gaila, kad kai kas šios ribos nesugebėjo peržengti.

Natūralu, kad vadų nuotaikos persiduoda rinktinės šauliams. Tačiau norėčiau juos pateisinti. Be to, manau, kad artėjantys Seimo rinkimai ir įvairūs politiniai interesai čia užima ne paskutinę vietą. Visa tai nėra nauja.

Vis dėlto, nepaisant šių negatyvių procesų, visų mūsų tikslas yra išlikti susitelkusia, patikima, sukarinta organizacija ir visuomenės, ir politikų akyse. Negalime sudaryti prielaidas manyti, kad Šaulių sąjunga yra atskira kariuomenė valstybėje. Taip pat turime išlikti brandžia ir nepolitiška organizacija, kur šauliai tarnauja Lietuvai ir jos žmonėms, o ne atskiroms politinėms partijoms.

Šių įvykių kontekste LŠS Garbės teismas paneigė visus kaltinimus, kurie buvo mesti organizacijai, ir tai tik parodo, kad labai lengva užsiimti destruktyvia veikla, tačiau visuomet prireikia laiko reabilituoti praradimus.

Paskutinis, toks asmeninis klausimas su humoro gaidele: žmona, ko gero, nauja tarnybos vieta neapsidžiaugė? Jei rimčiau, ar lieka laiko šeimai?

Šaulių sąjungos stiprybės šaknys slypi ir darnioje šeimoje. Jei yra pritarimas ir palaikymas šeimoje, tuomet mes kaip organizacija turime ateitį. Džiaugiuosi savo darnia šeima, vertinu ją kaip komandą – palaikymą ir supratimą tikrai turiu. Išėjęs į atsargą vyliausi, kad šeimai skiriamo laiko padaugės, vis dėlto tenka pripažinti, kad šiame gyvenimo etape daugiau jo skirti negaliu. Tačiau tai yra laikinas etapas, kurį privalau išnaudoti nuveikdamas daug prasmingų darbų.

Prisimenu vienos šaulės duotą protingą patarimą: „Jei nori būti su šeima, drauge dalyvaukite šauliškuose renginiuose.“ Stengiuosi naudotis šiuo siūlymu, ir į renginius dažnai vykstame kartu. Dėl to visa šeima netiesiogiai tapo šauliais. Mano žmona iki man tampant LŠS vadu buvo nešaudžiusi, o dabar ji jau atliko pirmuosius šūvius ir pati nustebo atradusi, kad turi tikrai taiklią akį ir ranką.

Beje, dar vienas „šeimos narys“ – sodyboje mano laikomos bitės, taip pat tikisi sulaukti daugiau dėmesio (juokiasi, aut. past.), bet šiame etape darai tai, kas privalo būti atlikta.

Bendravo Valdas Kilpys

Autoriaus nuotr.

Norinčiųjų tapti Sąjungos nariais skaičius nuolat auga. Vilniečių priesaika Gedimino kalne Nepriklausomybės dieną

Iš smulkių tvarkingų darbų sudaryta tautos didybė. Kuo aš galiu didžiuotis?

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

Lolita Sipavičienė

Toks pernelyg skambus kasdienybei pavadinimas atsirado kaip pasąmoninė, o gal ir sąmoninga atsvara netyčia perskaičius vieną rašančio ir visai nemenkai prirašiusio jauno, išsilavinusio žmogaus tekstą. Į visokius grafomaniškus negatyvų fontanus, *trolių trolinimus* paprastai nereaguoju, dėmesį atkreipiu nebent į informacijos manipuliacijos triukus. Tačiau šiuo atveju suklusau, nes prislėgė, rodos, nuoširdi autoriaus juntama ir kitiems skleidžiama juoduma: Lietuva yra pykčio ir neapykantos šalis, kurios ekonominiai laimėjimai matomi tik primityvams, tad iš praeities – istorijos, kultūros – stiprybę gali semtis vieni neišmanėliai, nes amžiais buvome tik trypiami ir traiškomi. O lietuvių kalba – vienas iš tapatybės dėmenų, kuria pats autorius apie savąją savastį byloja ne tik užsieniečiams, bet ir tautiečiams sunkiai įkandama, yra totalus nesusipratimas, žudantis nesąmoningomis taisyklėmis. Savo tapatybės nežinome, neturime ir apskritai esame tokioje gilioje duobėje, kad iš jos išsiropšti ne eilinio žmogaus galioms.

Ne viena priežastis – atmeskime mūsų nedraugų kryptingai ir intensyviai sėjamą negatyvą bei pilamus informacinius purvus – sukuria sąlygas atsirasti tokioms nuostatoms, tačiau tiesa yra tai, kad kieno nors bandymas išjudinti tikrųjų žmogiškų vertybių pamatą, ant kurio, susiklosčius palankioms aplinkybėms, tave pastatė tėvai ar ne tokioms palankioms buvus teko stotis pačiam – vienam sunkiau, kitam lengviau, – iššaukia kitos pusės aktyvų atsaką, ne pasyvų stebėjimą rikiuojant negeroves.

„Tautos didybė ir laimė susideda iš daugelio gerai atliktų smulkių darbelių. Tauta žūsta, jei joje yra daug nevykusių didžiavyrių, kurie niekina mažus darbelius, o gaudo didelius ir gadina juos. Nepamiršk, kad tu pats turi būti šeimininkas savo tėvynėj ir atsakai už visa, kas joje atsitinka“, – kadaise sakė Vladas Putvinskis. Esu įsitikinusi, kad ne vien šauliams ši veik šimtametė mintis nė kiek nepaseno. Tačiau pagarsinti šaulių atliekamus „smulkius darbelius“, žinoma, gerokai maloniau nei kieno nors kito.

Prisilietęs prie praeitis, suvoki šiandienos vertę

Vėlinės, arba Ilgės, nėra vienintelė diena, kai šauliai atiduoda pagarbą išėjusiesiems Anapilin. Viena iš šauliškų veiklų saugoti tai, kas tikram piliečiui yra neabejotinai svarbu: krašto istoriją, ją kūrusiųjų ir gynusiųjų atminimą.

Gaila, kad šiandien gražūs, prasmingi darbai greitai „pasensta“ – yra užgožiami kalno skubrių įvykių lavinos ir paskęsta vakardienoje. Tas, kuris ieško negatyvo, tokių veiklų nė nepamato, kitas nepastebi. O vertėtų. Ne dėl to, kad pagirtų, kokie šauliai šaunuoliai. Visi savo šalyje gyvenantieji turėtume žinoti, prisiminti ir šį prisiminimą perduoti kitai kartai, kad nepradėtume gailų žvilgsnį nutaisę patys save menkinti: ką jau čia mes – tokie mažiukai, silpnučiai – galėjome ir dabar galim...

Galėjome ir šiandien galim daug. Ir tos mūsų galios, visai netolimos, nes vis dar turime ją menančiųjų, vienas iš dėmenų – pokario partizanai. Jų atminimo išsaugojimu niekieno neverčiami rūpinasi šauliai bei šaulių jaunuomenė. Išvardyti visa, kas nuveikta, būtų didžiulis darbas, tad pasidžiaukime bent paskutiniais, naujausiais. Šiemet šaulių atvertos istorinės atodangos – atstatyti partizanų bunkeris Plunksnočių (Rokiškio r.), pastatytas paminklinis akmuo paskutiniams partizanams Kepalių (Joniškio r.), įrengtas pažintinis takas Daugėliškių miške (Ariogalos r.).

Kas, jeigu ne mes?

Kai kitas girtųsi ne vieną mėnesį, daug širdies ir laiko „savo vaikams“ atiduodantis Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės Rokiškio 9-osios jaunųjų šaulių kuopos vadas ats. kpt. Algis Veikšys apie atliekamus darbus kalba labai paprastai: „Na, taip, padarėme. Kas čia ypatinga?“

Daugiau nei prieš dešimtį metų Rokiškio rajone, Plunksnočių miške, rajono laisvės kovų įamžinimo komisijos iniciatyva bei karių savanorių ir jaunųjų šaulių jėgomis buvo atstatyta Algimanto apygardos Kunigaikščio Margio rinktinės Gedimino kuopos partizanų žeminė, kurioje išdavikui įmetus granatą 1949 m. lapkričio 15-ąją žuvo šeši partizanai.

„Laikui bėgant bunkeris pradėjo irti, žiemą įlūžo lubos“, – prisimena kuopos vadas. Kad kolektyvinis darbas buvo toks trumpalaikis ne suerzino, o dar kartą sutelkė, tiesa, draugėn subūrė jau kitus – A. Veikšio globojamus jaunuolius. „Prisiminę posakį „kas jeigu ne mes, kada jeigu ne dabar“? – ėmėmės darbo“, – sako A. Veikšys ir pasidžiaugia, kad kuopos jaunieji šauliai pritarė vado siūlymui žeminę atstatyti. „Krašto apsaugos ministerijai parėmus, rekonstrukcijos darbai prasidėjo. Tiesa, tik liepos antroje pusėje, nes anksčiau jaunieji šauliai aktyviai dalyvavo talkose rekonstruojant 1919–1920 m. Lietuvos karių savanorių kapavietes Latvijos Respublikoje: Subatėje, Červonkoje Sventėje, talkininkavo ir tvarkė aplinką prie 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos deklaracijos signataro Leonardo Grigonio–Užpalio (1905–1950) paminklo. Taigi žeminė atstatyta tik rugpjūčio pabaigoje. Taip pat nutiestas naujas tiltelis per griovį, įrengti informaciniai ženklai. Visa tai atlikta kuopos jaunųjų šaulių entuziastingu darbu“, – nesenus įvykius mena akivaizdžiai savo kuopa didžiuodamasis atsargos kapitonas.

Nedetalizuodamas ir neprisimindamas sunkumų šaulys nuoširdžiai džiaugiasi darbo rezultatu ir renginiu, vykusiu spalio 29-ąją. „Į Plunksnočių mišką gausiai susirinko rokiškėnai, rajono šauliai, iš Panevėžio atvyko žuvusių partizanų giminės bei artimieji, Biržų kuopos jaunieji šauliai bei politiniai kaliniai, tremtiniai iš Zarasų ir Biržų. Rokiškio Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios klebonas, dekanas Eimantas Novikas pakvietė visus sukalbėti maldą už žuvusiuosius ir pašventino atstatytą žeminę. Atminimo diena bei kovotojų pagerbimas buvo santūrus, tačiau iškilmingas. Man širdį paglostė, kad LR Seimo narys Vytautas Saulis jauniesiems šauliams: A. Levandavičiui, D. Šinkūnui, L. Morkūnui, K. Černiauskui, dalyvavusiems visose 14-oje talkų, įteikė dovanų“, – iškelia „savo vaikų“, ne savo nuopelnus šaulys.

Kaip pabrėžė A. Veikšys, atsisakius „mitingų“ scenarijaus, ši diena paliko didelį įspūdį ir mažam, ir dideliam. Tačiau daug svarbiau kita: jaunuomenė, „prisilietusi“ prie žmonių, gyvenusių tragišku savo šaliai metu įvykių, likimų, šiandienos ir vakardienos santykį vertina kiek kitaip nei tie, kurie niekad nematė žeminės ir nebuvo į ją nusileidę.

Atstatyta žeminė – Rokiškio 9-osios kuopos šaulių darbo rezultatas

Šis akmuo žymi 1951 metais žuvusių partizanų vietą

Pažintinio tako Daugėliškių miške nuorodos

Partizanų žūties vietą rado ir įamžino šauliai

Generolo Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Joniškio 3-iasis atskirasis šaulių būrys, vadovaujamas Daliaus Bučinsko, įamžino Pošupių apylinkėse 1951 m. spalio 1-ąją saugumiečių susektų ir nukautų Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Tautvydo tėvūnijos partizanų – Prano Pyragio–Gegužio ir Dainoto Kudlos–Kukučio – atminimą – Kepalių miške pastatė paminklinį akmenį.

Kelias iki tikslo, reikia pripažinti, buvo netrumpas. Joniškietis kraštotyrininkas, šaulys Karolis Bačionis veik prieš du dešimtmečius užsibrėžė siekį atrasti tikslią partizanų žūties vietą ir po kruopelę rinko informaciją. Tai pravertė broliams šauliams, palaikiusiems siekį ir ėjusiems toliau: buvo apklausinėti įvykių liudininkai, kalbėtasi su žuvusiųjų giminėmis, duomenys derinti su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centru, sudarytas tikslus numanomos partizanų žūties vietos Kepalių miške planas. Naudingos informacijos, pasak būrio vado D. Bučinsko, apie skaudžius 1951 metų įvykius suteikė ūkininkas Vaclovas Puidokas. Ne tik prisiminė, pasakojo, ką žinąs, bet ir pagelbėjo apčiuopiamai: padovanojo akmenų grindiniui aplink paminklą – juk „reikalas“ nėra privatus, svarbus visam regionui. Šaulių iniciatyvą palaikė ir kiti: paminklinę granito lentą pagamino Sauliaus Žario įmonė, o jos darbuotojai savo noru bei jėgomis pagelbėjo iniciatoriams paminklinį akmenį įbetonuoti. Joniškio būrio šaulys Giedrius Stubaila nukalė metalo kryžių.

Surėmę pečius šauliai bei jų veikloms pritariantieji atliko mums visiems svarbų darbą. Kiek tokių atminimo akmenų Lietuvoje dar turėtume pastatyti?

Pažintinis takas Daugėliškių miške – šauliškų darbų tąsa

Pažintinis takas, kurio atidarymas vyko spalio vidury, – Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės Ariogalos 13-osios kuopos vado Audriaus Bautronio ir jaunųjų šaulių ne vienerių metų darbo tąsa. Istorikas kartu su savo mokiniais 2010 m. daug prisidėjo atstatant Daugėliškių miško bunkerį, 2012 m. organizavo partizanų palaikų likučių, rastų atliekant bunkerio archeologinius tyrimus, perlaidojimo iškilmes.

„2014-ųjų lapkritį tvarkydami bunkerio teritoriją radome partizanų archyvą, – įvykių ir veikimų seką dėlioja šaulys ir primygtinai klausiamas nenoriai prisipažįsta: – Neslėpsiu, visos šios idėjos kyla man, ir viskas krenta ant mano pečių.“

Visai neseniai šaulių įrengtas pažintinis takas, kuriame vyks gyvosios istorijos pamokos, apima daug objektų: Daugėliškių miško bunkerį, archyvo ir 1945 m. Jaugelio būrio partizanų žuvimo vietą, kur šiemet pastatytas tipinis Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro paminklas, ryšininko sodybą. Visas šias vietas šaulių iniciatyva galime aplankyti eidami pažintiniu taku. „Mano žiniomis, toksai takas – antras Lietuvoje. Pirmas panašus atidarytas Anykščiuose, – sako šaulys ir džiaugiasi, kad vaikščiodamas po sutvarkytą kompleksą jaunimas ne tik susipažins su krašto kovų istorija, bet geriau supras, kiek valios ir tvirtybės reikėjo tamsiausioje naktyje tikėti laisve ir jos siekti.

Sudėjus draugėn šaulių darbai siektų aukštai, tad nėra reikalo kuklintis. Tačiau sustoti irgi nevalia, nes turime daug ką nuveikti. Kad galėtume didžiuotis dirbą Tėvynės labui

Valstybė kaip organizmas. Kokių „vitaminų“ stokojame?

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

Valdas Kilpys

Technokratija ir organika

Požiūris į valstybę gali būti dvejopas: kaip į mechanizmą ir kaip į organizmą. Pirmuoju atveju susiduriame su technokratiniu požiūriu, kai kiekvienas atskiro valstybės gyvenimo aspekto žinovas (ekonomistas, socialinis darbuotojas, mokytojas, karys ar pan.) mano, kad nuo jo kuruojamos srities valstybėje priklauso viskas. Jei jo kuruojama sritis bus ignoruojama, valstybė žlugs. Kalbant paprasčiau, kiekvienas mano esąs „pasaulio bamba“, apie kurią sukasi visa kita. Toks savotiškas patriotinis egocentrizmas.

Antruoju atveju žvilgsnis į valstybę yra visuminis. Aiškiai suvokiama, kad socialiniai dalykai negali būti traktuojami atskirai nuo ekonomikos, o ši nuo politikos ir t. t. Kiekvienas valstybės gyvenimo aspektas yra tiesiogiai susijęs su visais kitais ir, tarkim, vien ekonominių rodiklių vaikymasis neišvengiamai sukels problemų kitose valstybės gyvenimo srityse. Išvertus visa tai į paprastesnę kalbą, išeitų, kad visi esame priklausomi nuo visų.

Šiame straipsnyje laikysimės būtent pastarojo požiūrio. „Valstybinis organizmas“ dažnai stokoja „vitaminų“, todėl šio teksto užduotis yra pirmiausiai identifikuoti esamas, o gal ir būsimas, „ligas“ ir pabandyti paieškoti „vitaminų“ gydymui...

Politikos galas?

Formalizmas persmelkė visas gyvenimo sritis ir teisė nėra išimtis. Demokratinė valstybė pirmiausia yra grįsta bendru sutarimu, jog teisinės nuostatos yra sukurtos ne tam, kad jas būtų galima „apeiti“, bet tam, kad jos būtų gerbiamos ir suvokiamos kaip veikimo gairės, o ne kliuviniai. Tai tam tikras barjeras nuo piktnaudžiavimo valstybe.

Gaila, tačiau žymaus politiko paleista frazė apie *vsio zakonno* (viskas teisėta, rusų k.) tapo dabarties politinio veikimo alfa ir omega. Politinio veiksmo vertinimas apsiriboja tik jo teisėtumo tikrinimu, pamirštant garbingumo, viešojo gėrio, naudos visuomenei kategorijas. Nors skamba be jokios vilties, tačiau šiuos du polius šiomis dienomis skiria bedugnė. Jos įveikimas didžiajai daliai yra per sunki užduotis.

Dar vienas aspektas sietinas su politikos technokratėjimo procesais. Įsitvirtina supratimas, kad sėkmė politikoje ateina pas tuos, kurie sėkmingai geba pasinaudoti reklama, viešaisiais ryšiais, sociologinių tyrimų rezultatais ir šiaip moka organizuoti geras rinkimų kampanijas. Kitaip tariant, asmeninės politikų–kandidatų savybės nebeturi jokios reikšmės. Asmenybės branda, moralinės savybės, idėjos, gyvenimo kontekstas ir panašūs dalykai traktuojami kaip antraeiliai.

Ką daryti? Koks „vitaminas“ būtų veiksmingiausias? Atsakymas gana paprastas: šauliai, kaip vieningos idėjos vienijami piliečiai, tikėtina, dar išlaikė draugystės, pasitikėjimo ar savitarpio pagalbos supratimą. Todėl mes vis dar galima aptikti gyvybingų „bendravimo tinklų“, kurių nariai it nulupti žino vienas kitą. Jie turi paprastą supratimą, kuris iš šono žiūrint yra itin subjektyvus, tačiau moksliškai įrodyta, kad veikiantis ir sąlyginai sufleruojantis teisingiausius sprendimus.

Šnekant paprasčiau, šauliško „ratelio“ nario garantavimas už konkretų žmogų (tas ar kitas asmuo yra rimtas vyras) yra arba galėtų tapti tuo filtru, kuriuo remiantis *vsio zakonno* dėsnio šalininkai prarastų savo įtaką bent mažoje valstybės ląstelėje. Draugystė, pasitikėjimas vienas kitu yra gerokai svarbesni, nei atrodo iš pirmo žvilgsnio kalbant apie valstybinius reikalus. Ypač šitie dalykai išryškėja kalbant apie brandžios demokratijos šalis, kuriose egzistuoja „pozityvusis protekcionizmas“ kalbant apie įvairias valstybinio gyvenimo sritis. Puikiu pavyzdžiu čia galėtų būti lyderiaujančių universitetų alumnų klubai, kurių nariai besąlygiškai palaiko savus įvairiose srityse net tuo atveju, kai universitetinės studijos seniai baigtos.

Valstybių mirtis?

Vakarų civilizacijos laimėjimas – moderni demokratinė valstybė – iki šiol buvo ramstis, kuriuo kliovėsi visa tarptautinė sistema. Net tos valstybės, kurios sunkiai įvardijamos demokratinėmis, nuolat jaučia pareigą „vaidinti rinkimus“. Paskutinis pavyzdys – Baltarusijoje vykę rinkimai.

Žvelgiant istoriškai, moderni valstybė stovi ant Westfalijos taikos (1648 m.) pagrindų. Esminiai principai, kuriais remiamasi: a) į kitos valstybės reikalus nesikišama (neintervencija); b) valstybė yra suvereni (laisvas apsisprendimas); c) tarp valstybių – teisinė lygybė. Šie principai iki šiol buvo valstybių bendrabūvio pagrindas, tačiau po Rusijos įvykdytos Krymo ir Donbaso okupacijos visos Westfalijos sukurtos tvarkos nuostatos prarado prasmę. Rusija atvirai metė iššūkį šiuolaikinio valstybių bendrabūvio sistemai.

Dar vienas smūgis vakarietiškai pasaulio tvarkai yra besiplečianti vadinamos ISIS arba „Islamo valstybės“ įtaka. Vakarų žiniasklaida, vietinė ypač, bent kol kas itin skurdžiai rašo apie šio darinio svarbą ir galimą įtaką ateityje. Gilesniam reikalo suvokimui reikalingas ir tam tikras „islamiškosios politologijos“ suvokimas, kurio stokojama.

Trumpai tariant, *Al Qaedos* sutriuškinimas ir Osamos bin Ladeno galas buvo tik įžanga pavojingesniems procesams. Toks nuo grupuotės atskilęs veikėjas Abu Bakras al-Baghdadi sumanė atkurti pasaulinį musulmonų kalifatą. Ir jam sekasi. Apie tai nemažai

kalbama šventajame Korane, todėl tiesiogiai ar netiesiogiai, tačiau visiems pasaulio musulmonams šis siekis yra suprantamas. Po prasidėjusių Sirijos neramumų, kurie įsiplieskė į visavertį karą, dabar liko neišspręstas klausimas – kur bus minimo kalifato sostinė: Bagdade ar Damaske?

Nesinori būti prastų žinių pranašu, tačiau musulmonų pasaulinio kalifato atsiradimas, ko gero, įvykęs faktas ir galima drąsiai prognozuoti, kad šis darinys tik stiprės, griaudamas visus iki šiol nusistovėjusius vakarietiškojo valstybių bendrabūvio principus. Lieka atviras klausimas apie tai, kiek šitiems procesams bus priešinamasi, o kiek bus nurašyta „tolerancijos“ naudai.

Žinant tai, kad islamas yra mesijinė religija (privalo skleisti savo tikėjimą kitatikiams) galime būti tikri, kad šių procesų padarinius tikrai pajusime ir valstybiniame, ir asmeniniame gyvenime.

Kokius „vitaminus“ galėtume tam priešpriešinti? Nebus didelė klaida teigti, kad dabarties Europos Sąjungos pasirinktas „toleruoju viską“ kelias nėra tinkamiausias, kalbant apie vakarietiškų valstybių bendrabūvio išsaugojimą. Krikščioniškojo tikėjimo naujas įvertinimas, tikrųjų europinių šaknų (at)radimas ir valia gintis – tai pagrindiniai vitaminai. Sutapimas ar ne, tačiau šauliškumas, kaip aiškių ribų visose gyvenimo srityse nustatymą lemianti ideologija, yra itin pozityvus dalykas kalbant apie vakarietiškosios valstybės išsaugojimą.

Šaulys pirmiausiai yra lojalus savo valstybei ir aiškiai suvokia skirtumą tarp pačios demokratinės valstybės vertingumo ir neretai ją atstovaujančio politiko ne visai moralių poelgių. Valstybė yra gerokai svarbiau, nei vienas ar kitas klystantis asmuo. Tai būtina įsisąmoninti.

Partijų mirtis?

Praėję rinkimai į savivaldą aiškiai parodė, kad partijos nėra tokios stiprios, kokios norėtų būti. Žinodami tai, kad partinė valstybės valdymo sistema yra itin svarbus demokratinės valstybės gyvavimo aspektas, pabandykime šią mintį labiau išplėtoti.

Negrimzdami į detalios politinės analizės kemsynus visgi įvardykime aspektus, kurie nusako silpniausias, akis badančias partinės sistemos vietas:

a) tęstinumas per valstybinių institucijų užvaldymą, savų žmonių įdarbinimą;

b) iš vienodo politinės minties besilaikančių asmenų sambūrio partijos mutuoja į „įtakos grupes“, kurių pagrindas yra interesų gynimas ir įgyvendinimas. Politinės nuostatos nebeturi jokios reikšmės;

c) specialiomis progomis kuriami politiniai dariniai, kurie skirti konkrečiam „projektui“ įvykdyti (laimėti rinkimus);

Kokių vaistų (vitaminų) reikėtų pasiūlyti, kad bene pagrindiniai demokratinio valstybės gyvenimo atributai – partijos – įgautų naują jėgą ir piliečių palaikymą? Užduotis nelengva, bet visgi... Pirmiausia, „tinklinis mąstymas“ ir problemų sprendimas. Kai nepasitikima spontaniškai, laisvai ir nekoordinuotai „iš viršaus“ susikūrusių tinklų galia, proveržio nebus.

Suprantama, partijoms tai regisi it koks nežinomas baubas (nuo balsavimo internetu iki „proginių

Autoriaus nuotr.

bendruomenių“ virtualioje erdvėje susikūrimo), tačiau JAV (*Tea Party*), Ukrainos (*Euromaidan*) ar „arabų pavasario“ atsiradimo pavyzdžiai rodo, kad „tinklinė politika“ įgauna vis didesnę jėgą ir poveikį valstybei. Partijų vadovams reikėtų siūlyti „drąsos vitaminų“, kurie suteiktų stiprybės atsistoti šios tendencijos priešakyje, o ne lindėti ir boikotuoti viską, kas yra ne hierarchiška, ne centralizuota ir be aiškių ribų.

Savivertės atgimimas

Valstybė, tiksliau, visi jos piliečiai kartu ir atskirai, privalo turėti adekvačią savivertę. Ji pasireiškia tuo, kad visiems be didelių komentarų aišku, jog šioje valstybėje viskas gerai: ji nesipučia it koks paauglys prieš kitas kaimynes, bet ir neleidžia savęs žeminti. Valstybės piliečiai nesijaučia menkaverčiai, amžinai dėl ko nors kalti, prastesni ir kitaip nuskriausti. Nesijaučia ir dvasingesni, ypatingesni ar kitaip „dievo patepti“.

Psichoterapeutė Lina Vėželienė yra pateikusi įdomią mintį. Pasak jos, savivartė – tai ne taip paprastai „pagydomas“ ar „sužlugdomas“ dalykas. Savivertė pirmiausiai remiasi faktais ir tik po to jausmais, kompleksais ir panašiais dalykais. Faktai yra svarbiausia. Dar svarbiau juos pateikti reikiamai.

Jei gebame rasti faktų, kodėl esame vertingi patys sau, arba jei gebame padaryti reikiamas pastangas, kad tokių faktų atsirastų, savivertė mums padės, o ne trukdys. Neviltis ir nepasitikėjimas atsitrauks, emigracija mažės, vaikų daugės ir t. t. Išvada paprasta: valstybės „vertę“, vertinimą reikia nuolat puoselėti, kultivuoti, bet daryti tai saikingai, kad nepultume puikybėn.

Suvažiavime Čikagoje dalyvavo pasaulio šauliai

Rugsėjo 12 d. Čikagoje vyko Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) suvažiavimas. Vienas pagrindinių klausimų – LŠSI vado rinkimas.

Išeivijos šaulių suvažiavimas šaukiamas kas treji metai. Į jį susirenka ne tik Čikagos apylinkių šauliai, bet broliai ir seserys iš toliau. Šiemet atvyko Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas su žmona Dalia bei dalinių atstovai iš Detroito (Mičigano valstija) ir Toronto (Kanada).

Be šaulių suvažiavime dalyvavo ir garbingi svečiai: LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Amerikos lietuvių tarybos (ALT) pirmininkas Saulius Kupris, „Draugas“ fondo pirmininkė, buvusi Cicero lietuvių bendruomenės pirmininkė Marija Remienė, LŠSI kapelionas klebonas Jaunius Kelpša bei svečias iš Lietuvos – kunigas Linas Baltrušaitis.

Sveikindamas susirinkusiuosius LŠSI vadas J. R. Butkus teigė: „Nors mes gyvename toli nuo mūsų Tėvynės ir nesame fiziškai pajėgūs ją apginti, bet vis dėlto mes galime padėti tiems, kurie stovi jos gynyboje – tai mūsų broliams ir sesėms Lietuvos šaulių sąjungoje. Jų tikslas turi būti ir mūsų tikslas. Kad ir kokia būtų šaulių veikla, šauliai be drąsos ir siekio tėvynės labui patampa ne plieniniais šauliais, o šiaudinėmis iškamšomis. Priešas Putinas nepasitrauks ilgą laiką, o jei ir pasitrauktų, kitas atėjęs į jo vietą gali būti dar blogesnis, dar žiauresnis. Partizanų vienetai buvo nedideli, bet jie ilgą laiką kovojo, stabdė įsibrovėlius. Kiek galima, mes turime jiems prilygti. Mūsų Sąjunga išeivijoje turi pasikeisti, turi pritapti prie esančios situacijos.“

M. Gudynas išsakė mintį, kad Lietuvos šaulių sąjungos svarba šiomis dienomis ypatinga ir abejoti jos tikslais nereikia „Turime būti stiprūs, nepalaužiami“, – sakė jis ir ragino išeivijos šaulius tapti garbingais, pavyzdingais piliečiais, šviesuliais, tęsiančiais patriotiškumo ugdymo sistemą.

Amerikos lietuvių tarybos (ALT) pirmininkas adv. Saulius Kuprys pasidžiaugė sėkminga Tarybos veikla vienijant visas Amerikos lietuvių demokratines jėgas, ginant ir saugant JAV nepriklausomybę, pagrindines žmogaus teises, teikiant moralinę ir materialinę pagalbą Lietuvai, skleidžiant apie ją JAV visuomenei teisingą informaciją bei pakvietė visus laikytis vieningai.

Tina Stankevičienė perskaitė JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkės Sigitos Šimkuvienės-Rosen sveikinimą, kuriame rašoma, kad „JAV lietuvių bendruomenė labai vertina LŠSI pastangas burtis kartu, saugant Lietuvos nepriklausomybės iškovojimus. Jūsų begalinis darbštumas ir noras budėti išsaugant Lietuvos laisvę įkvepia visas kitas lietuviškas organizacijas prisidėti prie Jūsų veiklos ir dirbti kartu. Būkime vieningi!“

LŠS vadas ats. plk. ltn. L. Gumbinas perdavė nuoširdžius linkėjimus susirinkusiesiems nuo šaulių Lietuvoje ir pabrėžė, kad turime stiprėti kiekybine prasme, nes mūsų sėkmė yra vienybėje. Pasak LŠS vado, atstumas nėra esminis dalykas, svarbiau tai, kad jaučiame ir matome išeivijos ryšį su Lietuva.

Už nuopelnus Šaulių sąjungai ats. plk. ltn. L. Gumbinas apdovanojo labiausiai pasižymėjusius šaulius. Šaulio žvaigždės medaliu – 30 metų sėkmingai vadovavusiam jūrų šaulių kuopai „Klaipėda“ vadui, buvusiam ilgamečiam Centro valdybos nariui, LŠS ir LŠSI garbės šauliui Juozui Mikuliui.

Irenos Šalaviejienės nuotr.

LŠSI suvažiavimo akimirka: Julius Butkus išrenkamas LŠSI vadu antrajai kadencijai

III laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ apdovanotas LŠSI kapelionas, Marquette Park parapijos klebonas Jaunius Kelpša ir jūrų šaulių kuopos „Baltija“ šaulė Irena Šalaviejienė.

M. Remienei, aktyviai JAV lietuvių bendruomenės veikėjai, dr. J. Basanavičiaus premijos laureatei, buvo įteikta atminimo dovana už asmeninę auką – 500 JAV dolerių čekį – partizanų vadavietės Ariogaloje užbaigimo darbams.

Šaulys, Lietuvos karių veteranų „Ramovė“ pirmininkas jaunesnysis puskarininkis J. Mikulis gavo dar vieną įvertinimą. Lietuvos kariuomenės Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas mjr. Donatas Mazurkevičius perdavė apdovanojimą už ilgametį vadovavimą Lietuvos karių sąjungai „Ramovė“.

Šaulio priesaiką suvažiavimo metu davė ir šaulių gretas papildė Audra Zakarauskienė, Marquette Park parapijos sekretorė, aktyvi lietuvių bendruomenės veikėja.

Kandidatuojančių į LŠSI vadus nebuvo, todėl dar vienai kadencijai (trejiems metams) Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vado pareigas tęs Julius R. Butkus su jo sudaryta Centro valdyba.

Suvažiavimo pabaigoje šauliai vienbalsiai sugiedojo „Lietuva brangi“. Dėl tos Lietuvos šauliai Lietuvoje ir toli nuo jos pasiryžę skiepyti besąlygišką meilę Tėvynei, ugdyti patriotiškus piliečius ir puoselėti lietuviškas tradicijas. Neabejojama, kad LŠSI atliks dar daug gerų ir prasmingų darbų.

LŠSI informacija

Abipus Atlanto visi drauge – Tėvynės Lietuvos labui

Tokią žinią apie išeivijos šaulių nuostatas parvežė Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas, sugrįžęs po vizito pas brolius bei seses šaulius Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Dalijamės dosniomis Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) šaulių žiniomis ir lietuvių dienraščio Jungtinėse Amerikos Valstijose „Draugas“, plačiai nušvietusio LŠS vado vizitą, informacija:

„Susitikimo metu LŠSI Centro valdyba pristatė nuveiktus darbus ir veiklos naujoves per pastaruosius trejus metus. Vienas iš svarbesnių – tai puslapio „Vardan tos Lietuvos“ sukūrimas seniausiame išeivijos laikraštyje „Draugas“. Organizacijos veiklos naujienos šiame puslapyje skelbiamos kas dvi savaites. Kita naujovė – tai LŠSI „Facebook“ puslapio sukūrimas ir administravimas. Vertas dėmesio ir sėkmingai pavykęs Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro kiemelyje restauravimo projektas, prasidėjęs lėšų telkimo vajumi – pikniku (...) Rūpinimasis lietuvišku paveldu yra dalis šauliškos veiklos. Kitas sėkmingas projektas – mokomųjų lazerinių šaudymo priemonių projektas. LŠSI nupirko ir perdavė LŠS jaunimo stovykloms 4 mokomąsias lazerines šaudymo priemones, kurios yra skirtos saugaus elgesio su ginklu, šaudybos įgūdžių tobulinimui. Dar viena naujiena – LŠS ir LŠSI vaizdo konferencinis ryšys. XXI amžiaus informacinės priemonės palengvina organizacijų glaudesnį bendravimą ir bendradarbiavimą.

LŠS vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas ir išeivijos šauliai aptarė Lietuvos ir išeivijos šaulių galimus bendrus veiklos projektus, tolesnius bendravimo ir bendradarbiavimo būdus. Taip pat diskutuota patriotinio jaunimo auklėjimo ir ugdymo klausimu. Lietuvos šaulių sąjunga turi nuostabias stovyklas jaunimui vasaros metu, kuriose gali dalyvauti ne tik Lietuvos jaunieji šauliai, bet ir jaunimas, gyvenantis už Lietuvos ribų, viešintis Lietuvoje. Tai puiki programa turiningai praleisti laiką, susipažinti su Lietuvos kraštu, patobulinti lietuvių kalbos žinias. Svarstytas bendro Lietuvos šaulių ir išeivijos šaulių fondo sudarymo ir jo veiklos klausimas.“ „Susitikimas su Lietuvos šaulių sąjungos vadu“ („Draugas“, spalio 3 d. 2015 m., *LŠSI CV informacija)*

Irenos Šalaviejienės nuotr.

Su LŠS ir LŠSI vadiais bei svečiais iš Lietuvos panoro nusifotografuoti Klaipėdos kuopos šauliai

„Draugo“ korespondentas Vitalius Zaikauskas straipsnyje „Nepaisant šių skirtumų esame viena šeima“ rašo apie LŠS vado *ats. plk. ltn. L. Gumbino* įspūdžius *JAV:*

„Įspūdžiai labai stiprūs ir be galo malonūs. Ypač iš Čikagos. Pirmiausia, aš sutikau žmones, kurie labai stipriai puoselėjo ir tebepuoselėja lietuvybę, nors kai kurie jau ir praradę Lietuvos pilietybes, tačiau jokiu būdu ne tapatybes – dėl formalių arba dėl JAV juridinių subtilybių. Tai juos tik įstatymiškai atskyrė nuo Lietuvos, bet tikrai nepakeitė jų širdžių, jų troškimų, nesumenkino jų ryšių su tėvyne. Jie galbūt arčiau Lietuvos, negu kai kurie čia gyvenantys... Šitą ryškų jausmą aš parsivežiau namo. Parsivežiau ir naujų sumanymų, naujų idėjų, naujų minčių apie šaulių veiklą tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje.

Šaulių sąjungos išeivijoje vaidmuo iki nepriklausomybės Lietuvoje atgavimo buvo labai aiškus – beveik visus 50 metų šauliai kovojo dėl nepriklausomybės. Tačiau šiandien kyla labai logiškas klausimas – o koks

Svečiuose pas ilgametį LŠSI vadą Mykolą Abarių, kuriam buvo įteikta KA ministro Juozo Oleko padėka (istorinė vėliava ant stalo). Kairėje – šaulys Linas Orentas

Išeivijos šaulių šventės yra ryškiai matomos

jų vaidmuo dabar? Būdamas Jungtinėse Amerikos Valstijose radau atsakymus: šauliai ir šiomis dienomis yra atsakingi už lietuvybės išeivijoje stiprinimą. Lietuvybę puoselėti galima įvairiausiais būdais. Šauliai turi labai aiškią savo tapatybę: veiklą, uniformą, ginklą, jie tikrai gali į savo organizaciją pritraukti vis daugiau bendraminčių - savo šauliškais priesakais, savo būdu, veiklos charakteriu. Sąjunga išeivijoje gali būti stipri, vešli terpė lietuvybės skleidimui, jos ugdymui. Jie gali būti stipri, vešli terpė lietuvybės skleidimui, jos ugdymui. Manau, kad išeivijos šauliai kaip ir anksčiau, taip ir dabar turi toliau rūpintis Lietuvos gynybos potencialu, jo stiprinimu. Jie tą ir daro: aktyviai dalyvauja informacinėje erdvėje, glaudžiai bendradarbiauja su Šaulių sąjunga Lietuvoje, garsina abi sąjungas.

Dar vienas uždavinys – taip pat be galo svarbus – kad jie, jeigu to prireiktų, būtų pasirengę vėl prisidėti prie mūsų nepriklausomybės gynybos.(...) Jų užduotis šiai dienai – auginti ir auklėti naująją kartą, kuri prireikus viską mestų ir sugrįžtų į tėvynę, imtų ginklą į rankas. Jeigu dėl amžiaus ar dėl kitų svarbių priežasčių negalėtų su ginklu ginti savo valstybės, tai bent jau remtų materialiai ar intelektualiai. Tačiau – dabar aš jau neabejoju – dalis išeivijos prireikus tikrai vyktų Lietuvon ginti savo šalies su ginklu rankose.

Pabaigai norėčiau išreikšti kuo didžiausią pagarbą išeivijos šauliams, jų vadovybei, visiems nariams. Jie verti pačių nuoširdžiausių žodžių, pačios giliausios padėkos už jų rūpesčius ir pastangas.“ („Draugas“, spalio 15 d. 2015 m.)

Prie paminklo S. Dariui ir S. Girėnui neretai susiburia išeivijos šauliai

Šauliška dovana LR generaliniam konsului Marijui Gudynui

Atostogos šauliškai

Valdas Kilpys

Aktualijos

Kaip ir kiekvienais metais per moksleivių rudens atostogas visoje Lietuvoje vyko įvairių pakopų jaunųjų šaulių ugdymo kursai. Šiemet jų organizuota dvylika. Kursų metu jaunieji šauliai mokėsi pagal patvirtintas, skirtingoms pakopoms skirtas programas. Iš viso žinias rudens sesijoje gilino daugiau nei 600 šaulių iš visos Lietuvos.

LŠS vado pavaduotojo–jaunųjų šaulių vado Vytauto Žymančiaus teigimu, šis stovyklų organizavimo etapas yra gana unikalus pirmiausiai dėl to, kad kariuomenė nebeturi galimybių patenkinti vis augančių organizacijos reikalavimų. „Priežastis paprasta: daliniuose tarnybą pradėjo šauktiniai, ir kariuomenės galimybės suteikti kareivines, maitinimą tapo gana ribotos, nes tarnaujančių karių skaičius labai padidėjo“, – sako V. Žymančius. Pasak jo, ši rudens sesija yra tam tikras iššūkis visai organizacijai, nes tenka ieškoti naujų kursų dislokacijos vietų. „Aktyviai pradėjome bendradarbiauti su profesinio rengimo centrais, mokyklomis“, – situacijos nedramatizuoja V. Žymančius.

Dar viena šių metų jaunųjų šaulių rengimo naujovė – naujai patvirtinta neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, pagal kurią visoje Lietuvoje kuriasi nauji arba tinkamai įforminami jau veikę jaunųjų šaulių būreliai. Remiantis naująja koncepcija, jaunųjų šaulių būrelių vadovų rengimas tampa itin svarbus Lietuvos šaulių sąjungos veiklos aspektas, kadangi dirbti su „šauliukais“ reikalingi gerai parengti kadrai.

Rengiami jaunųjų šaulių būrelių vadovai

Tuo pat metu – per rudens atostogas – Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje vyko ne jaunųjų, bet brandžių šaulių mokymai. Visoje Lietuvoje mokyklose triūsiantys pedagogai, jaunųjų šaulių būrelių vadovai susirinko tobulinti žinių apie karybą, psichologiją ir kitus būtinus dalykus, kurie reikalingi vadovaujant būreliams.

Marijampolėje mokytojaujantis šaulys Alvydas Matusevičius sakė, kad šie mokymai visiems buvo labai naudingi. „Viskas, kas susiję su karyba, buvo mums labai naudinga, nes mes patys nesame kariai ir būtent šio pobūdžio žinios yra labiausiai laukiamos vaikų“, – pasakojo mokytojas.

Kalvarijoje jaunųjų šaulių būreliui vadovaujanti Jurgita Bakšienė pritarė kolegos minčiai. Pasak pašnekovų, kartais informacijos būdavo tikrai nemažai, tačiau dėl laiko stokos dėstomas žinias tenka įsisąmoninti greičiau. „Galbūt kitose stovyklose geriau būtų viską organizuoti taip, kad iš pradžių būtų mokomasi teorijos, o paskui iš karto einama į lauką ir viskas išbandoma praktiškai. Tada viskas geriau liktų galvoje, nei kad tuo atveju, kai „sausai“ žiūrima į ekraną“, – samprotavo iš Suvalkijos atvykę pedagogai.

Vilniškis, neseniai į atsargą išėjęs karininkas, šaulys Vidmantas Kuprevičius šiuo metu vadovauja jaunųjų šaulių būreliui Vilniaus Užupio gimnazijoje. „Šią veiklą pradėjau neseniai, tad iššūkių nestokoju. Kasdien sugalvoju po kokią nors temą ir ją drauge su vaikais nuosekliai išnagrinėjame. Į dabartinę programą, skirtą jauniesiems šauliams, žiūriu neformaliai. Man labiau rūpi tai, ko realiai prisireikia jaunam kariui. Pagal tai ir mokau“, – atviravo šaulys.

Paklaustas, ar nesunku vadovauti būreliui sostinėje, kur vaikams siūloma daug visokių užsiėmimų, šaulys patvirtino, kad vaikai labai užsiėmę, motyvuoti, nes lanko daug kitų būrelių, sporto užsiėmimų, todėl

tenka derintis prie jų tvarkaraščio. Pasak V. Kuprevičiaus, itin vertinga buvo šaulio Vladimiro Achalajos paskaita apie šaudymų organizavimą. „Tai tikrai padės ateityje. O šiaip smagiausia, kad šiuose mokymuose mes patys atsiduriame jaunųjų šaulių vietoje ir galime mokymo procesą patirti savo kailiu. Tai yra labai gerai“, – džiaugėsi šaulys.

„Šauliukai“ nesnaudžia

Juozo Vitkaus inžinerijos batalione vykusių IV pakopos kursų vyresnysis šaulys Ramūnas Šerpatauskas pasakojo, kad šiemet siekti ketvirtosios pakopos susirinko labai motyvuoti jaunieji šauliai. „Džiau-

giuosi jaunimo drausmingumu ir itin aukšta motyvacija. Labai smalsūs vaikai, kurie visą gaunamą informaciją stengiasi nuoširdžiai įsisavinti. Šioje stovykloje stengėmės suteikti kuo daugiau praktinių žinių, nes jaunuoliams tūnoti klasėse ir žiūrėti į ekraną yra tiesiog nuobodu“, – atviravo R. Šerpatauskas. Jo teigimu, jauniesiems šauliams labai patiko naktinis žygis.

Atokiau sėdėjusi ir koją masažavusi „šauliukė“ Karolina Bingelytė paklausta apie traumas tvirtino, kad jai nieko nenutiko. „Atvykau iš Alytaus, ir tokios stovyklos man jau ne naujiena, nes turiu trečią pakopą. Labai patiko tai, kad visi čia esame iš vienos rinktinės“, – džiaugėsi jaunoji šaulė. Pasak jos, tai padeda šauliams dar geriau pažinti vienas kitą ir „susicementuoti“.

Jaunasis šaulys Mantas Petkevičius džiaugėsi, kad kursuose būta daug veiklos, vyko įdomios paskaitos. „Man patiko paskaita, kurioje bendravome su psichologe. Ji daug visko išaiškino apie mus pačius, asmenybę. Tai naudinga ne tik kaip šauliui, bet kaip žmogui“, – tvirtino M. Petkevičius.

Ignui Simanynui kursuose svarbesni pasirodė kariniai dalykai: „Patiko mokymai apie reagavimą į priešo užpuolimą. Instruktoriai parodė, kaip reikia elgtis tokiu atveju. Taip pat įsiminė karo inžinierių demonstruota ginkluotė. Automatinis šautuvas G-36 man patiko labiausiai“, – pasakojo jaunasis šaulys vis žvilgčiodamas į greta taktinį judėjimą gludinančius draugus. Atsiprašęs jis greitai įsiliejo į draugų rikiuotę, kurią regint nekilo dvejonių, kad šitie žmonės tikrai nepaliktų Tėvynės pavojuje.

Agnės Kučkovaitės ir autoriaus nuotr.

Susišildymas specialia įranga

Galima išskirti du šios įrangos tipus: vienkartinio naudojimo ir daugkartinio naudojimo. Vienkartinio naudojimo, vadinamieji šiltukai, yra skirti atskiroms kūno dalims – plaštakoms, pėdoms, kūnui – šildyti. Maišelio turinys, reaguodamas su oru, įkaista maždaug iki 50–70°C temperatūros ir veikia nuo 5 iki 24 val. (duomenys priklauso nuo konkretaus gamintojo). Šių šiltukų naudingumą patvirtina profesionalūs alpinistai ir keliautojai.

Privalumai:

a. paketai yra kompaktiški, lengvi;

b. paketo veikimą galima sustabdyti jį izoliavus nuo oro; tokiu būdu yra galimybė jį panaudoti keliems pasišildymams;

c. paketą galima panaudoti suteikiant pagalbą nukentėjusiajam, palaikant pliusinę temperatūrą medicinos krepšyje, kai siekiama išlaikyti reikiamą kraujo pakaitalų ir skystų medikamentų būklę;

d. paketai nešviečia, galima naudoti ir judant;

e. paketams suaktyvinti nereikia jokių papildomų priemonių (degtukų ir pan.);

f. galima įsigyti „Euro“ vaistinėse ir parduotuvėse „Armijai ir civiliams“.

Trūkumai:

a. paketai turi savo kainą – nuo 2 iki 3 Eur už 1 vnt.;

b. reikia iš anksto numatyti, kiek paketų gali prireikti.

1. Vienkartinis kūno šiltukas
2. Vienkartiniai pėdų ir plaštakų šiltukai

Pasišildyti rankas galima ir tokiu būdu: žvakę reikėtų įstatyti į skardinę nuo gėrimo ar konservų. Žvakės skleidžiama šiluma įkaitina ir skardinės sieneles, todėl ją galima paimti į rankas ir naudoti kaip ir daugkartinio naudojimo šildymo įrangą.

2. Žvakė skardiniame inde

Daugkartinio naudojimo priemonės.

Privalumai:

a. kompaktiškos, lengvos;

b. pagrindiniai konteineriai yra ilgaamžiai (daugkartiniai);

c. šilumą generuoja 2–6 val., po to vėl galima papildyti kuru;

d. santykinai pigūs (apie 3–6 Eur);

e. galima įsigyti parduotuvėse „Armijai ir civiliams“, „Survival“ bei „Maxima“ (prie žūklės reikmenų).

Trūkumai:

a. šiems prietaisams būtina turėti specialų kurą;

b. įranga sudaryta mažiausiai iš trijų dalių (konteinerio, kuro, uždegimo priemonių).

1. Šiltukas su anglies lazdele

Susišildymas folijos skraiste

Individualiai susišildyti padeda ir gelbėjimosi (folijos) skraistė. Ji mažoka, todėl reikia arba ja apsigobti ir susigūžti, arba po ja atsigulti. Atsispindinti į foliją nuo Jūsų kūno sklindanti šiluma Jus ir šildys. Nenustebkite, kad po kiek laiko gali ant vidinių sienelių atsirasti kondensato.

Savotišku šiltuku gali tapti ir maisto pašildymui naudojama kaitinimo (fondiu) pasta – liepsna šildo ne tik aplinką/maistą, bet įkaitusi dėžutė šildo ir rankas.

3. Kaitinimo pasta

Panašiai veikia ir šiltukas iš konservų, turinčių daug aliejaus. Dėžutės viduryje praduriama skylutė, įkišamas knatas iš medvilnės (rūbų atraiža) ir padegamas.

4. Konservai – šiltukas

šiluma būtų išsaugota gyvybiškai svarbiems organams, nukentėjusysis pabąla, lūpos, ausys, rankų ir kojų pirštai gali pamėlynuoti.

Trečioje stadijoje kūno temperatūra nukrinta žemiau 32 C. Drebulys paprastai praeina; nukentėjusiam sunku kalbėti, būdingas lėtas mąstymas, išryškėja atminties sutrikimas (amnezija); taip pat dažnai negebėjimas naudoti rankų ir klupinėjimas. Sustoja ląstelių metaboliniai procesai. Žemiau 30 C atvira oda pamėlynuoja, išsipučia, raumenų koordinacija labai bloga, nukentėjusysis beveik visiškai negali paeiti, elgiasi išoriškai neracionaliai/ne pagal situaciją, įskaitant lindimą į mažas uždaras erdves (spintas, plyšius tarp uolų, rąstų, po lapais) ar patiria sustingimą (nejautrumą jokiems stimulams, išskyrus esminius, pvz., skausmą). Labai smarkiai sulėtėja pulsas ir kvėpavimas, tačiau gali sustiprėti širdies ritmas. Gyvybiškai svarbūs organai nustoja funkcionuoti, nukentėjusysis patiria klinikinę mirtį; dėl sulėtėjusios ląstelių veiklos šioje hipotermijos stadijoje smegenų mirtis įvyksta vėliau (parengta pagal internetą lt.wikipedia.org).

Taigi, ką reikia daryti pastebėjus jau pirmuosius hipotermijos požymius ir negalint skirti nei pakankamai laiko, nei dėmesio, nei priemonių nukentėjusiojo apsaugai?

Suvyniokite nukentėjusįjį į kokoną ar mumiją. Tam Jums reikės tento 2x3 m, dviejų palapinsiauščių, kilimėlio, dviejų striukių su gobtuvais (minėtas priemones galima pakeisti panašiomis ar papildyti).

Susišildymas naudojant žvakę

1

Plastmasinė plėvelė, vilnonė antklodė ar neperšlapamas apsiaustas

Žvakė po uždanga duobėje
(Liepsna žemiau žemės paviršiaus, neliečia aplink esančių daiktų)

2

3

2. Saugokitės, kad žvakė nepradegintų palapinsiaustės ar rūbų
3. Svarbiausia, kad gerai užsandarintumėte tento kraštus.

2

3

2. Šiltukas, kaip kurą naudojantis benziną
3. Specialų cheminį skystį naudojantis šiltukas

tarnavę Lietuvos kariai buvo ne vieną kartą iškviesti į kalnus gelbėti ten per pūgą įstrigusių vietinių gyventojų su šeimomis, o ir patys yra patyrę įstrigimo sniegynuose grėsmę, kai lieka pasitikėti tik savo jėgomis ir įranga. Toliau bus pateikti patarimai, kaip elgtis su nukentėjusiuoju, kai nėra galimybės jo šildyti savo kūnu ar pūslėmis su karštu vandeniu, kai nėra miegmaišio, o ekipuotės resursai yra riboti.

Iš pradžių šiek tiek teorijos.

Normali žmogaus kūno temperatūra yra apie 37°C. Pagal rimtumą yra trys hipotermijos etapai.

Pirmoje stadijoje kūno temperatūra nukrinta 1–2°C žemiau normalios temperatūros, patiriamas nuo silpno iki stipraus drebulys, nukentėjusiajam nutirpsta rankos, jis negali jomis atlikti sudėtingesnių veiksmų. Galūnių kraujagyslės susiaurėja, taip sumažinamas šilumos praradimas aplinkai. Greitas ir negilus kvėpavimas, žąsies oda (šis efektas turi ribotą naudą žmonėms, bet naudingas kitoms, labiau plaukuotoms rūšims). Neretai asmuo gali pradėti jausti šilumą, tačiau tai nėra atsigavimas, bet perėjimo į antrą stadiją indikacija, kaip ir negalėjimas suliesti nykščio ir mažojo pirštelio.

Antroje stadijoje kūno temperatūra nukrinta 2–4 C. Drebulys sustiprėja, matoma raumenų koordinacijos stoka, judesiai lėti ir reikalaujantys didelių pastangų, netvirtas žingsnis ir lengvas sumišimas, nors nukentėjusysis gali atrodyti budrus. Kūno paviršiaus kraujagyslės dar labiau susitraukia, kad

Galimas ir šiltukas didesnei erdvei apšiltinti. Reikalinga nedeganti skarda, 4 arbatinės žvakelės, du vienas už kitą didesni moliniai vazonai su skylutėmis dugne (mažesnio vazono skylutė uždengiama skardos gabalėliu).

1

2

3

Susišildymas pagalbinėmis priemonėmis.

Kaip šildymo priemonę galima panaudoti sausuose maisto daviniuose esantį cheminį pašildymo paketą.

Privalumai:

a. galima sukaupti tam tikrą atsargą pagrindinį patiekalą pasišildant kitais būdais.

Trūkumai:

a. reikia būti atsargiam ir nenudeginti odos;

b. veikimo laikas yra ribotas (apie 1 val.);

c. paketo suaktyvinimui reikalingas vanduo.

1. Cheminis pašildymo paketas iš sauso maisto davinio

Pastaba: pasirūpinkite, kad medžiagos, į kurias vyniojate nukentėjusįjį, viena su kita persikeistų (nebūtų tarpų, pvz., tarp paguldytų ant tento palapinsiausčių); pagal galimybes nukentėjusiojo galvą ir kojas įkiškite į striukių gobtuvus; palapinsiausčių ir tento galus pakiškite po kojomis, kad vėjas neišpūstų šilumos ir neišardytų „pakuotės“; veidą uždenkite tik tiek, kad ant jo nekristų krituliai, bet galėtumėte stebėti nukentėjusiojo būklę ar gulintysis galėtų stebėti aplinką.

Individualus susišildymas

Gali taip nutikti, kad nukentėjusiuoju dėl hipotermijos Jūs tapsite pats, ir jokios pagalbos greta nebus. Gali būti, kad intensyvaus žygio metu žiemą vadovas ar vadas Jums karts nuo karto leis pailsėti 10–15 min., per kurias bus aktualu ir neprarasti kūno šilumos. O gal teks ilgą laiką praleisti mažai judant sugriautuose pastatuose, neapšildomose patalpose. Visais šiais ir panašiais atvejais Jūs galite pats individualiai susišildyti. Toliau Jums bus pateikti individualaus susišildymo būdai ir įvairūs standartinių bei savadarbių šiltukų tipai.

5. Grupinis šiltukas

Nukentėjusiojo apsauga nuo sušalimo

Ats. mjr. **Albertas Daugirdas**
Šaulys, kariuomenės kūrėjas

Tęsiame (pradžia 1-ajame „Trimito“ numeryje) straipsnių išgyvenimo ekstremaliomis sąlygomis ciklą.

Yra daugybė pavyzdžių, kai dėl hipotermijos (būsena, kai organizmo temperatūra nukrinta iki žemesnės nei reikalinga palaikyti organizmo funkcionavimą) iškyla grėsmė žmonių gyvybei ir sveikatai. Štai 1991 m. operacijos „Audra dykumoje“ metu aštuonių britų SAS grupė kodiniu pavadinimu B20 neteko dviejų karių vien tik dėl sušalimo. Vienas mirtinai sušalo tiesiog spartaus žygio metu, kitas – bandydamas atsipalaiduoti nuo persekiojančių irakiečių po to, kai perplaukė upę, tačiau apsuptas įstrigo jos saloje. Partizanai savo atsiminimuose patvirtina, kad buvo daug situacijų, kai sužeistą ir nusilpusį draugą slėpdavo operacijos rajone vildamiesi, kad jo neras priešas, o draugai spės grįžti ir suteikti reikiamą pagalbą. Misijoje Afganistane

Mažos nepriklausomos demokratinės tautos ima pavyzdį iš bičių. Bitės uoliai ir ramiai dirba, bet, puolus priešui, iš karto virsta narsiais kareiviais.

Šaulių sąjungos įkūrėjas ir ideologas Vladas Putvinskis

Raudonės pilyje – pilietiškumo pamokos

Lukas Pileckas
Jurbarko rajono laikraščio „Šviesa“ žurnalistas

Spalio 16–17 d. Raudonės pilyje aidėjo kariškos komandos. Į „Raudonąja naktimi“ pavadintą sąskrydį suplūdę LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės jaunieji šauliai nustebino ne tik raudoniškius, bet ir vieni kitus – sąskrydis sulaukė rekordinio dalyvių skaičiaus.

Tapo skyriaus vadais

Renginys prasidėjo iškilminga rikiuote pilies vidiniame kieme. Šauliai sugiedojo Tautinę giesmę ir pagerbė bokšte plevėsavusią istorinę Lietuvos vėliavą.

Po vėliavos pagerbimo LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Jurbarko Petro Paulaičio šaulių 1-osios kuopos 3-iojo būrio vadas ats. ltn. Marius Jazuke-

vičius įteikė skyriaus vadų ženklus trims Jurbarko jauniesiems šauliams: Egidijui Grygolaičiui, Karoliui Gyliui ir Odrei Miserevičiūtei.

„Apdovanojimus gauname už aktyvumą, kad nepraleidžiame mokymų, pratybų, sąskrydžių, dalyvaujame šventėse. Šauliu tapau po to, kai mūsų būrio vadas Marius pristatė šaulių veiklą gimnazijoje. Jau gerokai prieš tai buvau susidomėjęs karine veikla, liko tik prisijungti prie šaulių. Save matau kaip šios didelės šeimos narį, o vienintelis dalykas, kurio gailiuosi – kad neprisijungiau ankščiau“, – po ceremonijos sakė E. Grygolaitis.

Keliavo į Iraką ir Afganistaną

Grįžę į pilį šauliai sugužėjo į aktų salę. Čia jaunimo laukė paskaita apie Lietuvos kariuomenės vykdytas misijas Irake, Kosove bei Afganistane. Karinius įspūdžius dalyviams papasakojo karštuose

taškuose tarnavęs karys savanoris ir šaulys Zigmas Dangėlas.

Įgyta civilio patirtimi per kelionę į Afganistaną su šauliais pasidalijo ir šių eilučių autorius. Jaunimas buvo supažindintas su islamu, musulmoniškų šalių kultūra, įvairiais išbandymais, kuriuos patyrė misijas karštuose taškuose atlikę kariai.

Kovojo parke

Po paskaitos šauliai sugužėjo į pilies parką. Čia jau sutemus laukė neįprasta užduotis. Į padalinius suskirstyti vaikinai ir merginos gavo įsakymą pagrobti iš priešininkų stovyklos vėliavą. Pasiekti tikslą

trukdė ne tik nepažįstama vietovė, tamsa, bet ir nuo uniformų specialius raiščius besitaikantys nuplėšti priešai. Raiščių netekę jaunieji šauliai buvo laikomi nukautais ir pasitraukdavo iš žaidimo.

„Labai džiaugiuosi, kad mūsų sąskrydis buvo šiek tiek kitoks, palyginti su kitais sąskrydžiais. Vien sąskrydžio vieta buvo išskirtinė – Raudonės pilis, nes dažniausiai sąskrydžiai vyksta mokyklose, sporto salėse arba miške. Sąskrydis išsiskyrė ne tik savo vieta. Norėjome pačią programą keisti, jog nesikartotų ta pati veikla kaip kituose sąskrydžiuose: registracija, atidarymas, prisistatymai, žygis, šokiai, miegas, kėlimasis, rytinė mankšta, šaudymo, sporto varžybos, apdovanojimai ir uždarymas. Nesakau, kad tai nėra įdomu, tiesiog pabosta“, – tikino jurbarkietė O. Misirevičiūtė.

Jėga – vienybėje

Pasak LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės vado Kęstučio Baužos, sąskrydis Raudonės pilyje buvo įspūdingas. Jaunieji šauliai galėjo ne tik pabūti neįprastoje vietoje, bet ir prisiminti istoriją. Pilis matė abu pasaulinius karus, jos bokštą 1944-aisiais susprogdino besitraukianti vokiečių kariuomenė.

„Pilyje įsikūrusi mokykla, tačiau aplinka labai skiriasi nuo kitų mokyklų. Vien ko vertas parkas, kuriame guli nuvirtęs ąžuolas, po kuriuo, pasak legendos, yra pietavęs Didysis kunigaikštis Gediminas ir kuris buvo vienas iš seniausių ąžuolų Europoje“, – sakė vadas.

Šauliai prisiminė ne tik gilią senovę, bet ir palyginti nesenus įvykius, pagerbė Sąjungos įkūrėją Vladą Putvinskį, gimusį prieš 142 metus – 1873 m. spalio 6 d.

„Į sąskrydį susirinko apie 180 šaulių, retai kuriame sąskrydyje būna tiek mūsų narių. Todėl prisimenant Sąjungos įkūrėją buvo proga prisiminti ir paprastą tiesą, kad mūsų galia – vienybėje. Jei organizacija vieninga, ji yra tikra jėga“, – įsitikinęs K. Bauža.

Taps tradicija?

Ats. ltn. M. Jazukevičius neabejoja, kad viena iš priežasčių, kodėl į sąskrydį suvažiavo tiek daug jaunųjų šaulių – neįprasta susibūrimo vieta. Todėl gali būti, kad sąskrydis Raudonėje taps tradiciniu. Šiai minčiai pritaria ir rinktinės vadas K. Bauža.

„Labai dėkojame pilies šeimininkams – Raudonės pagrindinei mokyklai, kuri mus priėmė ir pasitikėjo. Sutikti bendraminčius ir kartu praleisti laiką pilyje, kurios bokšte plazdėjo istorinė Lietuvos vėliava, buvo tikrai įdomu. Juolab kad pati pilis mačiusi daugybę Lietuvai svarbių istorinių akimirkų – pasaulinius karus, kitus įvykius“, – sakė M. Jazukevičius.

Minėjo įsikūrimą

Šeštadienį jaunieji šauliai sutvarkė pilį ir išskubėjo į Jurbarką. Čia vyko iškilminga Jurbarko krašto šaulių įsikūrimo 96-ųjų ir atsikūrimo 25-ųjų metinių šventė.

Pamokos miške, po žvaigždėmis

Tomas Bagdanavičius
Šalčininkų 11-osios kuopos būrio vadas

Spalio pradžioje Gerviškių apylinkėse (Šalčininkų r.), Pačiabatų miške, vyko Šalčininkų jaunųjų šaulių taktinės lauko pratybos. Mažesnieji įgijo daugiau teorinių žinių, o vyresnieji stiprino kovinius įgūdžius.

Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Šalčininkų 11-osios kuopos jaunieji šauliai daug metų tobulina kovinius įgūdžius Pačiabatų miške. Šis savaitgalis buvo skirtas mažiau pažengusių jaunųjų šaulių koviniams įgūdžiams bei taktinėms ir teorinėms žinioms, reikalingoms kasdienybėje, įtvirtinti.

Daugiau žinių bei patyrimų turintys jaunieji šauliai mokė mažiau patyrusiuosius maskuotis, rengti pasalas, užimti žiedinę gynybą, pulti, atsitraukti, judėti mišku būrio sudėtyje, atlikti automobilio apiešką ir suteikti pirmąją medicinos pagalbą. Vėliau viską atlikti teko savarankiškai – įrodyti, kad žinios įsisavintos.

Ne vieneriose pratybose dalyvavusieji atliko žvalgybos patrulį, įveikinėjo kliūtis. Tuo tarpu mažesnieji teorines žinias įgyvendino praktikoje: kūrė skirtingų tipų laužus, statė būstus ir ruošėsi nakvynei miške. Nors keli jaunieji šauliai miške nakvojo pirmąsyk, visi tam buvo itin gerai pasirengę. Tai irgi vyresniųjų nuopelnas – viską – kas, kaip, kodėl ir t. t. – nuodugniai paaiškinti.

Anot kuopos vado vrš. Eimanto Tamulyno, „jau nebereikia bėgioti ir kontroliuoti kiekvieno būrio, nes daugelis jaunųjų šaulių turi daug patirties ir eina vadovaujančias pareigas. Malonu, kad mūsų nepamiršta ir aplanko kadaise buvę jaunieji šauliai, dabar – suaugę šauliai: studentai, kariai, kariūnai. Džiaugiuosi ne tik tuo, kad daviau daug naudingų žinių, bet ir išmokiau mokyti.“

Kai jaunesnieji mokėsi įsikurti nakvynei miške – aplink laužą statyti šalines iš karčių bei skujų, organizuoti sargybą, o vyresnieji kovojo tarpusavyje, kuopos vadovybė aptarė ateities planus ir siekius. „Džiaugiuosi, kad ne telefonu, elektroniniu paštu, o gyvai galime aptarti rūpimus klausimus, išklausyti kiekvieno nuomonę. Netgi susitarėme dėl kitų pratybų!“ – sakė Vilniaus Užupio gimnazijos jaunųjų šaulių būrelio vadovas ats. vyr. ltn. dr. Vidmantas Kuprevičius.

Pratybų uždarymo ceremonijoje žvelgdamas į kažkur netoliese už horizonto esančią Baltarusijos sienos pusę, kuopos vado pavaduotojas dim. srž. Juozas Bronius Bagdanavičius konstatavo: „Kai kiti linksmai ir nenaudingai, vartodami daug leistino ir neleistino, arba tiesiog tinginiaudami leidžia savaitgalius tūnodami namuose, mes – šauliai – čia ir dabar rūpinamės mūsų šalies saugumu, ugdome jaunimo patriotiškumą ir dirbame išvien.“

Pasibaigus formalumams ir oficialioms kalboms, jaunieji šauliai, laukdami transporto namo, linksmai leido laiką su naujais draugais ir saulės nutviekstame žydinčiame lauko geltonyje tvykstelėjo po keletą „asmenukių“ atminčiai.

„Nedaug kur galima išmokti daug naujo ir naudingo Tėvynės labui, parsivežti namo šiltų prisiminimų bei susirasti naujų draugų ir draugių“, – teigė Vilniaus Antano Vienuolio progimnazijos jaunosios šaulės Laura Janušauskaitė ir Vanesa Vysocka.

Šios pratybos baigėsi, tačiau mūsų laukia nauji iššūkiai ir daug darbų.

Kuopos archyvo nuotr.

Šiose lauko pratybose sužinojome ir išmokome daug

Patrioto dieną paminėjome aktyviai

Jolita Mockaitienė

LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Eržvilko 3-iojo atskirojo būrio vadė, Eržvilko gimnazijos socialinė pedagogė

Rugsėjo pabaigoje Eržvilko gimnazijoje vyko LDK Kęstučio šaulių 7-osios ir Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinių jaunųjų šaulių sąskrydis „Tau, Tėvyne!“, skirtas Patrioto dienai paminėti. Renginyje, kurį organizavo ir vedė Eržvilko 3-iojo būrio jaunieji šauliai ir būrio vadė Jolita Mockaitienė, dalyvavo apie 120 jaunųjų šaulių iš Tauragės, Pagėgių, Jurbarko, Eržvilko, Skirsnemunės, Telšių.

Tylų rudens vakarą Eržvilko miestelio gyventojai galėjo pasiklausyti šauliškų „laužo“ dainų, skanduočių, gitaros garsų, mat gimnazijos parkelyje vyko jaunųjų šaulių būrių prisistatymai. Po susipažinimo vyko pasirengimas naktiniam orientaciniam žygiui. Eržvilko gimnazijos geografijos mokytojas Alvydas Adomavičius jauniesiems šauliams paruošė nemenką iššūkį: nakties metu, naudojantis žemėlapiais ir kompasais, įveikti nurodytą trasą bei surasti Balandinės miške 7 punktus. Pasirodo, tokie iššūkiai šaulių jaunimui netapo kietu riešutu. Tuo tik pasidžiaugti galime.

Nors antrąją sąskrydžio dieną buvo numatytos sporto varžybos, visą naktį degęs šauliškas laužas kvietė vis dar pabūti, pabendrauti, dalytis įspūdžiais. Reikia pasakyti, kad toks vakarojimas nebuvo kliūtis kitądien susirungti krepšinio 3x3, tinklinio, kliūčių ruožo, šaudymo, kelmo ir šauliško bato metimo varžybose, nes tikras šauliškas bendravimas suteikia daugiau jėgų.

Varžybų rezultatai:

Rungtis	I vieta	II vieta	III vieta
Naktinio orientavimosi varžybos	7 ŠR 5-oji kuopa	7 ŠR Eržvilko 3-iasis jaunųjų šaulių būrys	7 ŠR 2-osios kuopos 4-asis būrys
Krepšinio 3x3 varžybos	7 ŠR Eržvilko 3-iasis jaunųjų šaulių būrys	7 ŠR 1-osios kuopos jaunųjų šaulių būrys	7 ŠR 2-osios kuopos 3-iasis būrys
Tinklinio varžybos	7 ŠR 1-osios kuopos jaunųjų šaulių būrys	8 ŠR Alsėdžių ir Telšių kuopų jaunieji šauliai	7 ŠR Eržvilko 3-iasis jaunųjų šaulių būrys
Kliūčių ruožas	8 ŠR Alsėdžių ir Telšių kuopų jaunieji šauliai	7 ŠR 5-oji kuopa	7 ŠR Pagėgių 9-oji kuopa
Individualus šaudymas	Lukas Šileika (7 ŠR 2-osios kuopos 3-iasis būrys)	Iveta Silkauskaitė (8 ŠR Alsėdžių 6-oji kuopa)	Kornelijus Baublys (7 ŠR 5-oji kuopa)
Kelmo metimas	Julius Tverskis (7 ŠR 5-oji kuopa)	Kornelijus Baublys (7 ŠR 5-oji kuopa)	Ernestas Zeniauskas (8 ŠR 6-oji kuopa)
Šauliško bato metimas	Lukas Oberauskas (7 ŠR Eržvilko 3-iasis jaunųjų šaulių būrys)	Rimvydas Sudeikis (7 ŠR 9-oji kuopa)	Julius Tverskis (7 ŠR 5-oji kuopa)

Kariuomenės čempionate pasirodėme puikiai

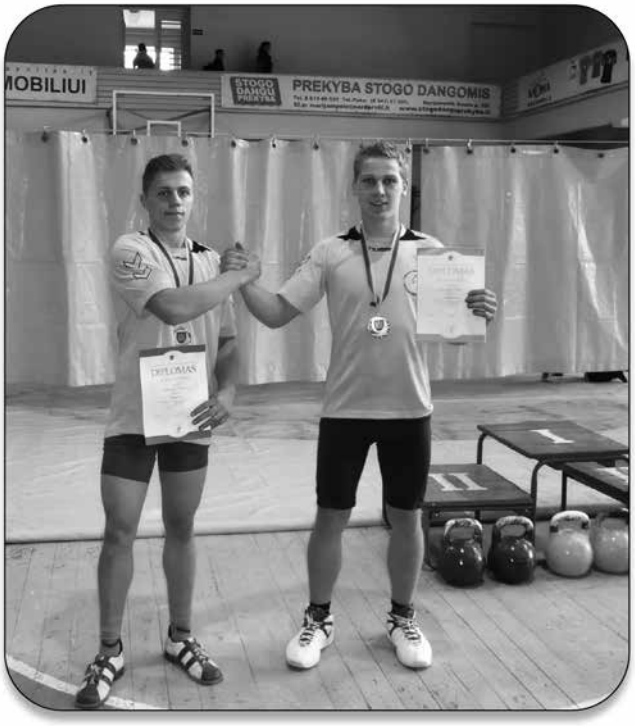

Rimantas Inta

Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės Mažeikių 1-osios kuopos šaulys

Spalio pabaigoje Marijampolės sporto centre vyko Lietuvos kariuomenės svarsčių kilnojimo čempionatas. Šaulių sąjungai atstovavę Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės ir Generolo P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šauliai pasirodė puikiai – pelnė aukščiausių apdovanojimų.

Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės jaunasis šaulys Irmantas Bunkus iškovojo pirmąją vietą, nepalikęs jokių galimybių varžovams. Ir tai nėra vienintelis jaunuolio laimėjimas: jaunių amžiaus grupėje svorio kategorijoje iki 63 kg Irmantas pagerino Lietuvos rekordą – 24 kg svarstį rovimo veiksmu iškėlė 126 kartus (stūmimo – 80 kartų). Kitas šaulių sportininkas, taip pat žemaitis iš Židikų, Rimantas Inta užėmė II vietą (rovimas 151 kartas, stūmimas 119 kartų), nusileidęs 2014 metų pasaulio jaunimo čempionui, kurį prieš savaitę įveikė kitose varžybose.

Šiemet taikliausi buvo žemaičiai

Valdas Kilpys

Spalio 10-ąją taikliausi LŠS šauliai ir jaunieji šauliai rinkosi Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio mechanizuotojo pėstininkų bataliono šaudykloje, kuri įsikūrusi vaizdinguose pušynuose netoli Tauragės. Tą dieną oras pasitaikė kuo puikiausias, nors jautėsi rudeniškas šaltukas.

Šiemet kasmetines šaulių šaudymo varžybas organizavę LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliai pasistengė iš peties. Varžybų dalyviai galėjo šildytis prie netoliese kibirkščiuojančio laužo, o tiems, kurie atvyko menkai papusryčiavę, savo paslaugas siūlė iš Tauragės su maitinimo „vagonėliu“ atvykę verslininkai. Kažkas pajuokavo, kad jų kepamos mėsos kvapas tapo dar vienu dirgikliu, trukdančiu varžybų dalyviams deramai susikaupti šaudymams.

Suaugę varžybų dalyviai šaudė net keturių rūšių ginklais: trim šautuvais ir pistoletu „Glock“. Šių metų varžybų unikalumas – patys dalyviai galėjo nuspręsti, kas iš kokio „ilgojo“ ginklo šaudys. Kitaip tariant, trys dalyviai turėjo bendru sutarimu pasiskirstyti ginklais, o pistoletu šaudė visi. Dar viena naujovė: pratimai buvo atliekami fiksuojant laiką. Šautuvais buvo šaudoma iš 100 m atstumo keičiant šaudymo padėtis, o pistoletu – iš 25 m. Šis atstumas, beje, kėlė tam tikrų dvejonių. Kauniečių komandos atstovas, nuolat dalyvaujantis įvairiose šaudymo varžybose Ignas Urniežas, teigė, kad 25 m yra tapę „nestandartiniu“ atstumu, kuris buvo naudojamas šaudant sportiniu stiliumi. Realybėje naudojant „trumpąjį“ ginklą atstumai yra gerokai mažesni. Labiausiai paplitęs šiuolaikinių šaudymo varžybų atstumas yra 20, 15, 10 ir 5 metrai. Ypač tada, jei pratimai atliekami skaičiuojant laiką.

Jaunieji šauliai akies taiklumą miklino šaudydami mažo kalibro ir pneumatiniais šautuvais. Tai tradicinės ir jauniems žmonėms žinomos rungtys. Šaudymo pratimus atlikę ir rezultatų laukiantys šauliai galėjo dalyvauti ir nevaržybinėse rungtyse: tauragiškiai šauliai įrengė puikų granatų mėtymo „poligoną“, kur kiekvienas norintysis galėjo pamiklinti ranką ir akį, bandydamas pataikyti į nedidelį kelių kvadratinių metrų plotą.

Dar vienas laisvo nuo varžybų laiko praleidimo būdas buvo grybavimas. LŠS štabo ginklininkas–sandėlininkas Gerardas Mataitis džiaugėsi „laimikiu“ – pilnu maišu grybų, tarp kurių pūpsojo ir baravykų kepurės. Košę besivaržantiesiems tądien viręs šaulys Sigitas Ozgirdas taip pat atsivežė ir savo sumeistrautą praktiniam šaudymui skirtą įrangą, kuri niekuo nesiskyrė nuo tos, kuri naudojama profesionalų. Įvairūs stendai, judantys taikiniai ir panašūs dalykai, tikimės, taps puikiu inventoriumi darant šaulių šaudymo varžybas įdomesnes ir, svarbiausia, tikroviškesnes šaudymo aspektu.

Susumavus visų pratimų rezultatus, bendroje įskaitoje nugalėjo Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės komanda. Antrieji liko šeimininkai, o trečioji vieta atiteko Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šauliams. Taip pat buvo apdovanoti kiekvienu atskiru ginklu geriausius rezultatus pasiekę šauliai.

Vienas iš žmonių, ant kurio pečių gulė atsakomybė organizuojant šias išskirtines varžybas, Ričardas Dapkus po varžybų džiaugėsi, kad šį kartą pavyko išvengti vis dar pasitaikančių „teisybės ieškotojų“ pretenzijų. „Pastebėjau, kad beveik nesvarbu, kokios varžybos vyktų, vis vien atsiranda šaulių, kurie būna kuo nors nepatenkinti. Šį kartą varžybose vyravo gera nuotaika ir bendras sutarimas. Tuo nuoširdžiai džiaugiamės“, – sakė R. Dapkus. Pasak jo, labai svarbu padėkoti ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio mechanizuotojo pėstininkų bataliono vadams,

LDK Kęstučio šaulių rinktinės vadas Kęstutis Bauža apdovanoja pirmosios vietos laimėtojus: taikliausią Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės komandą ir jaunąją šaulę Ivetą Silkauskaitę

kurie geranoriškai priėmė ir suteikė reikiamą pagalbą organizuojant šias prasmingas ir daug gerų emocijų sukėlusias varžybas.

Jaunųjų šaulių, šaudžiusių pneumatiniais šautuvais rezultatai:

1-oji vieta – Audrius Ozgirdas (93 taškai) LDK Kęstučio šaulių 7-oji rinktinė ir Naira Žlibinaitė (93 taškai) Alfonso Smetonos šaulių 5-oji rinktinė;

2-oji – Vakarė Galinaitytė (87 taškai) LDK Kęstučio šaulių 7-oji rinktinė ir Nojus Kenstavičius (87 taškai) Žemaitijos šaulių 8-oji rinktinė;

3-oji – Dominykas Daugirdas (86 taškai) Karininko A. Juozapavičiaus šaulių 1-oji rinktinė.

MK šautuvu

1-oji vieta – Iveta Silkauskaitė (45 taškai) Žemaitijos šaulių 8-oji rinktinė;

2-oji – Donata Drobnytė (44 taškai) Karininko A. Juozapavičiaus šaulių 1-oji rinktinė;

3-oji – Šarūnas Baltrušaitis (44 taškai) Vytauto Didžiojo šaulių 2-oji rinktinė.

Bendra šaudymo varžybų rezultatų lentelė

Nr.	Komanda (Rinktinė)	Suaugę šauliai		Jaunieji šauliai		Taškų suma	Bendra vieta
		Taškai	Vieta	Taškai	Vieta		
1	LŠS ŠTABAS	118	X	127	IX	245	IX
2	1-OJI RINKTINĖ	235	III	209	V	444	III
3	2-OJI RINKTINĖ	175	VII	143	VII	318	VIII
4	4-OJI RINKTINĖ	156	VIII	222	IV	378	V
5	5-OJI RINKTINĖ	221	IV	222	III	443	IV
6	6-OJI RINKTINĖ	212	VI	141	VIII	353	VI
7	7-OJI RINKTINĖ	256	II	253	I	509	II
8	8-OJI RINKTINĖ	275	I	244	II	519	I
9	9-OJI RINKTINĖ	151	IX	181	VI	332	VII
10	1-OJI JURBARKO KUOPA	219	V	–	–	219	X

Autoriaus nuotr.

Buvo šaulių, atsivežusių asmeninius ginklus

Taiklumu moterys nenusileido vyrams

Antrosios vietos nugalėtojai – LDK Kęstučio šaulių rinktinės komanda

„Kitąkart mes būsime pirmi“,– konstatavo LDK Kęstučio šaulių rinktinės jaunimas

Provokatyvios kontroversijos ar/ir aiškūs klausimai dėl Šaulių sąjungos istorijos

Dr. Norbertas Černiauskas
P. Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šaulys

Pagal senąjį laiko skaičiavimą mūsų organizacija artėja prie savojo šimtmečio (1919–2019), o pagal naująjį pernai šventė ketvirčio amžiaus jubiliejų (1989–2014). Apskritai, Lietuvos šaulių sąjunga (LŠS) jau gerokai įsiveržė į XXI amžių, tapo natūrali visuomeninio ir pilietinio Lietuvos gyvenimo dalis. Tad natūralu savęs paklausti, ar jau esame tvirta naujojo amžiaus organizacija, atitinkanti laikotarpio keliamus komunikacijos, vadybos, lyderystės ar veiklos efektyvumo reikalavimus, pagaliau, ar mūsų idėjinis pagrindas sutampa su nūdienos realijomis. Solidi organizacija, norėdama sėkmingai įgyvendinti minėtus uždavinius, turi susitvarkyti su iš Sąjungos praeities (istorijos) kylančiais iššūkiais. Pripažinkime – jų tikrai turime. LŠS, kaip ir daugelis panašių organizacijų, savo ideologijoje ir kasdienėje veikloje neretai vadovaujasi stiprybe, kurią galime semti iš savo turtingos veikimo patirties, o gal net ir praeities silpnybėmis bei klaidomis, kurias apmąstę ir iš jų pasimokę gebame save dar labiau stiprinti. Vis dėlto, įsibėgėjant XXI a. ir artėjant prie Sąjungos ir modernios valstybės šimtmečio sukakčių, lieka ne iki galo išmoktų, apmąstytų ar išdiskutuotų LŠS istorijos pamokų. Todėl svarbu savąjį organizacijos šimtmetį pasitikti su visais padarytais namų darbais ir išspręstais praeities galvosūkiais. Taigi pateikiame 4 apibendrintus, lakoniškus, bet itin svarbius klausimus, į kuriuos asmeniškai turėtų pabandyti atsakyti kiekvienas šaulys apmąstydamas LŠS veikimą ir Pirmojoje (1918–1940), tiek šiandieninėje (1990–2015) Lietuvos Respublikoje.

1. Šauliai savo **XX a. 4-ojo dešimtmečio veikla ypač didžiuojasi, valstybė organizacijai skyrė daug dėmesio, o Sąjungos gretose veikė daugiau kaip 60 tūkst. narių. Tačiau, ar galime adekvačiai vertinti savo veikimą, kai kitos organizacijos, pavyzdžiui, Ateitininkų federaciją, smetoninės valdžios buvo stipriai varžomos ar net apskritai uždarytos?**

Lietuvos centrinio valstybės archyvo nuotr.

Jau XX a. 3-iajame dešimtmetyje V. Putvinskis organizacinės struktūros tvėrimui suformulavo ir iškėlė tezes, kurias dabar galėtume įvardinti esminėmis pilietinę visuomenę formuojančiomis nuostatomis. Patriotiškumas, pilietiškumas, tvirta politinė (valstybinė) laikysena ar net demokratiškai aristokratiška šaulio savivoka buvo pagrindinės Sąjungos vertybės. Bet gražiomis Šaukėnų bajoro kelrodėmis negalėjome ilgai džiaugtis, nes baigiantis 1926-iems Lietuvoje, neva šalį gelbstint nuo bolševikų, įvyko politinis valstybės perversmas, kuris minėtų vertybių kryptį koregavo naujomis trajektorijomis (beje, klausimas apie šaulių indėlį organizuojant ir įgyvendinant perversmą taip pat atviras).

Nepaisant to, reikia pripažinti, kad po 1926-ųjų politinių permainų LŠS turėjo neblogas sąlygas plėtoti savo veiklą – apie tai liudija ir kiekybinė organizacijos plėtra, ir optimizuota veikla bei struktūra. Bet ar tai atsveria esmingiausias pilietinės ir visuomeninės organizacijos vertybes, puoselėtas ankstesniu periodu? Pripažįstama, kad demokratinis metas LŠS istorijoje baigėsi 1928 m. įvykus paskutiniam visuotiniam suvažiavimui. Autoritarizuota LŠS galutinai tapo 1935-aisiais po naujo šaulių įstatymo paskelbimo. Po minėtų įvykių mūsų organizacijoje mažėjo ne tik organizacinės autonomijos, bet ir demokratizmo bei pilietiškumo principų, visuomeniškumo pradą pamažu keitė karinės organizacijos stipinimo kelias, šauliai tapo muštruoti kariuomenės pagalbininkai, o rinktinių vadai – apskričių karo komendantai ir ne visuomet teisūs viešojo gyvenimo cenzoriai. Nepaisant to, organizacija išlaikė savitas tradicijas, visuomeniškumo bruožus, nepriminė režiminės jaunalietuviškai paklusnios vidinės Tautininkų sąjungos armijos. Svarbu ir tai, kad LŠS organizacinėje tėkmėje, persipynusioje su Lietuvos valstybės politine raida, vis dar buvo vietos pilietinės pozicijos gludinimui, o ne tik siauram politikavimui pagal vienos partijos programą prisidengiant tariamu tikrojo patriotizmo išmanymu.

Taigi tik išsiaiškinę savo organizacijos santykį su vienpartiniu Lietuvos valdymu (1926–1940) sugebėsim įvertinti ir anuometinius rinktinių vadus (tuo pačiu užimančius ir apskričių karo komendantų pareigas), kurie po 1936-ųjų remdamiesi Draugijų įstatymu galėjo uždrausti bet kokį, bet kokios organizacijos, pavyzdžiui, ateitininkų, susirinkimą, vakaronę ar net veiklą apskritai.

2. LŠS yra neatsiejama nuo patriotizmo ir jo ugdymo visuomenėje. Ar galime aiškiai įvardyti, kokiomis vertybėmis XXI a. šaulių patriotizmas yra pagrįstas**?**

Tarpukariu Šaulių sąjungos ideologas V. Putvinskis formuluodamas idealaus patriotizmo apibrėžimą jį bandė aiškiai atriboti nuo fašistinio nacionalistinio šovinizmo, antidemokratijos, siaurų politinių (partinių) interesų. Nepaisant to, V. Putvinskio patriotizmas buvo prisodrintas ir tam metui būdingų atributų – antilenkiškumu, kiek rezervuotu požiūriu į tautines mažumas, o vėliau ir neaiškiu santykiu su autoritarinėmis idėjomis. Šiandien galėtų atrodyti, kad panašūs ideologiniai klausimai neturi prasmės, nes LŠS veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose ir oficialioje pozicijoje visa tai apibrėžiama pilietiškumo, tautiškumo, pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms principais ir pagaliau konstitucinėmis normomis. Vis dėlto nemažai syvų patriotiškumui puoselėti semiamės iš tarpukario Lietuvos idėjų, o jos įneša ne tik sektinų pavyzdžių, bet ir sumaišties. Pavyzdžiui, vienas iš pusiau oficialių 1919–1940 m. šauliškos ideologijos akcentų buvo minėtas antilenkiškas naratyvas. Laikai keičiasi, o tariamas Lenkijos, kaip amžinos Lietuvos priešės, mitas nors ir pakurstomas vadinamųjų naudingų idiotų ir Rytinės kaimynės (beje, kaip ir tarpukariu) traukiasi į tamsius pašalius. Neabejotina, kad prieš Antrąjį pasaulinį karą ir lenkai, ir lietuviai ne vienu žibalo šliukštelėjimu yra pakurstę abipusį konfliktą, kurio šiluma ypač džiaugėsi Maskva ir Berlynas, tačiau šiandien, kai abi šalys yra susisaistę strateginės partnerystės saitais ir yra užmezgusios glaudžius tarpvalstybinius santykius, devyniasdešimties metų senumo sopulių kėlimas kaltinant, o ne ieškant dialogo, atrodo itin keistai. Be to, į mūsų organizacijos viešumą kartais iškyla antilenkiški niurnesiai paremti ne tik pagrįstomis nuos-

Valdo Kilpio nuotr

kaudomis (tikrai yra dėl ko skaudintis), bet ir mitais ar daliniais nutylėjimais.

Minime garbingą pergalę prieš Želigovskį ties Širvintom ir Giedraičiais (1920 m. lapkritis), bet užmirštame daug baisesnę 1920 m. rugsėjo mėn. mūsų kariuomenės katastrofą prie Suvalkų, kai patyrėme pralaimėjimą prieš 4–5 kartus gausesnį priešą – Lenkijos kariuomenę ir praradome dalį kontroliuotų teritorijų, vietoje to, kad šias pergales ir pralaimėjimus, kurie kažką apčiuopiamo atnešė tik lietuvių ir lenkų priešams, minėtume drauge pagerbdami ir savanorius, ir legionierius. Vis dar paverkiam dėl lokalios Suvalkų sutarties sulaužymo (1920-10-08), bet užmirštame savo susitarimus su Lenino valstybe 1920 m. liepą (1920-07-12), dėl kurių per Lietuvos teritoriją praleidome Raudonosios armijos dalinius, kad šie triuškintų ne tik Varšuvą, bet ir galimai eksportuotų revoliuciją į Vakarus.

Pagaliau dalyvaujame žygiuose ir minėjimuose, kurių patys nenorėtume (prisimenant akcijas dėl himno giedojimo Punske). Ar būtume patenkinti, jei šiandien į Šalčininkus gegužės 3-iosios proga Lenkijos himno giedoti bei klausytis kokios nors lenkų roko grupės dainų apie lenkų ponus ir klūpančius lietuvių mužikus atžygiuotų sukarinti lenkų skautai? Puoselėkime patriotiškumą remdamiesi ne abipusiu (lenkų ir lietuvių) radikalų žodynu ir veiksmais, o dialogu, panašiu į tą, kuris įvyko 2004 m. prezidentūroje simboliškai susitaikius Vietinės rinktinės ir Armijos krajovos kariams.

3. Kodėl 1940 m. birželio 15 d., kol LŠS vadas plk. P. **Saladžius Kaune blaškėsi bandydamas susivokti Lietuvos politinėje padangėje, Ūtoje (Varėnos r.) bolševikų buvo nužudytas pasienietis** šaulys **Aleksandras Barauskas, o Kybartuose šauliai pasieniečiai ant tilto bandė sulaikyti į Vokietiją besitraukiančius Respublikos prezidentą A. Smetoną ir krašto apsaugos *ministerį* A. Musteikį?**

Klausime išdėstyta situacija tikrai ne itin maloni ir net primena absurdo nestokojančią sceną. Be to, matydami besiblaškančius ir žūstančius šaulius, daugelis jaučiame savigraužą, kad simbolinio šūvio 1940-aisiais neiššovė ne tik Lietuvos kariuomenė, bet ir šauliai...

Apskritai, simboliniuose šūviuose prasmės maža, jie mažai keičia ar keistų patį okupacijos faktą ar net bandymą ją neigti (kaip kad dažnai dabar atsitinka). Suomijos, o iš dalies ir Lenkijos, 1939 m. net ir ne simboliški pasipriešinimai sovietinei invazijai niekaip nekoreguoja šiandieninių ar ankstesnių Maskvos neigimų dėl savo veiksmų neteisėtumo. Todėl vertėtų skirti daugiau dėmesio ir didžiuotis šaulių indėliu partizanų kare (kam jie ir buvo ruošti) nei, kad užsiimti savigrauža dėl to, kad kažkas sukėlė pasaulinį karą ir mus okupavo.

Tačiau esmingiausia šio klausimo dalis slypi ne simboliniuose šūviuose, o šaulių ir kariuomenės, visuomeninės (pilietinės) organizacijos ir militarizuotos struktūros santykio bei pavaldumo klausime. Šauliai, kurie, anot V. Putvinskio, turėjo tapti tautos kariais ir privalėjo gintį šalį net ir ją okupavus priešams, tai ir padarė besibaigiant Antrajam pasauliniam karui. Tad putvinskiškas (1919–1935) pilietinės, sukarintos ir visuomeninės organizacijos variantas, nors ir mažiau finansuotas, ne taip struktūruotas ir su mažiau ginklų, atėjus laikui puikiai suveikė 1944–1953 metais, o visiškai militarizuotas, labiau maitintas ir su išsvajotais karabinais ant sienų 1935–1940 modelis nesugeneravo nė vieno šūvio 1940-aisiai (priminsime, kad 1935 m. pagal naują įstatymą LŠS tapo pavaldi kariuomenės vadui). Tirdami šiuos klausimus aktyviai dirba istorikai, gimsta akademiniai straipsniai, diskutuoja patys šauliai, tačiau apmąstydami 1940-ųjų patirtis turime atsakyti sau į klausimus, kaip ateityje išvengti simbolinės Kybartų tilto istorijos, kada tarp pavaldumų ir įsakymų pasiklydę ir asmeniniais *browningais* besidžiaugiantys šauliai pamiršo apie esminį visuomeninės organizacijos atributą – sveiką ir kritinį mąstymą.

4. LŠS pagrįstai didžiuojasi savo narių indėliu 1941-ųjų birželio sukilime ir 1944–1953 m. Lietuvos partizanų ir SSRS kare. Tačiau, ar esame viską išsiaiškinę apie šaulius žydų žudynėse?

Dalia Kuodytė, kalbėdama šiuo klausimu, yra pasakiusi, jog vargu ar kas nors galėtų paneigti, kad tai juoda dėmė ir šaulių, ir visos Lietuvos istorijoje. Iš tiesų, apie buvusių šaulių dalyvavimą talkinat naciams organizuojant ir vykdant žydų žudynes yra išlikęs ne vienas liudijimas, apie tai kalbama ir oficialioje Šaulių sąjungos istorijoje. Šauliai nuo panašių klausimų vis mažiau išsisukinėja ir užsibarikaduoja tylos ar neigimo pozicijose. Tai liudija apie mūsų organizacijos brandą. Tačiau vietos apmąstymams tikrai dar yra. Istorikai vis daugiau kalba, kad 1941-ųjų sukilimo mobilumą ir partizanų karo (1944–1953) dalinę sėkmę lėmė išlikusi LŠS organizacinė struktūra, socialinė atskirų šaulių būrių tinklaveika. Šioje vietoje vertėtų pripažinti, kad ši struktūra išnaudota ne tik styguojant antinacinę ir antisovietinę rezistenciją, bet ir naciams kuriant savąją žudymo mašineriją Lietuvoje. Tai, kad dalis buvusių šaulių nesugalvojo minėto genocidinio mechanizmo ir nebuvo nei idėjiniai, nei organizaciniai jo vykdytojai, ir tai, kad šauliai nacių talkininkais (nemaišyti su siekiais atkurti nepriklausomybę) dažniausiai tapo dėl įvairių manipuliacijų, o ne dėl įgimto žvėriškumo, visiškai neatleidžia nuo atsakomybės už dalyvavimą nusikaltimuose prieš bendrapiliečius. Pateisinimo bendradarbiaujant su sovietais ir naciais negali būti, o įvertinimus turime pateikti patys, kol to su savosiomis interpretacijomis nepadarė kremliniai istorijos manipuliatoriai bei su jais susiję neaiškūs tarptautiniai ekspertai.

Įvertinti šį savos organizacijos praeities tarpsnį, aiškiai įvardyti kaltininkus ir galbūt prisiimti vidinę atsakomybę yra daug ryžto ir susitelkimo reikalaujantis uždavinys. Tačiau aišku viena, kad neigimas ir tylėjimas nacistinių stribų su šauliškais ženkliukais atžvilgiu negali būti alternatyva jokiems galimiems atsakymo variantams.

Jeigu autoriaus mintys ne vien tik sudomino, bet ir paskatino išsakyti savo poziciją, rašykite mums: redakcija@sauliusajuntga.lt

Šaulė Sofija Pūtvytė–Mantautienė: darbo daug ir Tėvynė laukia

Stasys Ignatavičius
LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas

Iš ciklo „Gyvenę ir dirbę Lietuvai"

„Mūsų mylimos būsimos sesutės šaulės!

Sveikiname Jus ateisiančias mums padėti ir perimti vėliavą, kai mūsų rankos jos nebepakels. Skubėkite talkon! Darbo daug ir Tėvynė laukia. Patikėkite mumis – verta dirbti savo tautai. Jai dirbdami, surasime kelią į savo laimę. Mes tikrai žinome, kad ateis valanda, kada iš rytų ir vakarų rinksis Lietuvos vaikai savo Tėvynėje, kaip kalbėjo Girkalnyje mūsų Dangiškoji Globėja Marija. Tik nežinome, kas mūsų bus susirinkusiųjų tarpe, kam bus leista sulaukti tos valandos. Tai nesvarbu, nes mes žinome, kad jei ištikimai savo pareigas čia, žemėje, vykdysime, Amžinojoje Tėvynėje tikrai susitiksime. Svarbu, kad žinome, jog ateis valanda, kai visame pasaulyje suskambės tautų laisvės giesmė, sugaus ir Lietuvos Laisvės Varpas Karo Muziejaus Bokšte, iškils lietuviškoji vėliava Gedimino kalne ir Lietuvos pajūryje ir suliepsnos stovyklų laužai ties Birutės kalnu... Jūsų pasiilgusi sesė", – 1959 metais rašė Sofija Pūtvytė–Mantautienė „Laiške buvusioms, esančioms ir būsimoms šaulėms".

Baigusi Šiaulių gimnaziją Sofija Pūtvytė pradėjo dirbti spaudos agentūroje ELTA ir 1920 m. aktyviai įsijungė į Šaulių sąjungos veiklą. Dar besiformuojančiame Sąjungos branduolyje greta Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjo, ideologo, pirmojo viršininko Vlado Putvinskio kartu su vyrais aktyviai veikė ir moterys. Tai buvo jo žmona Emilija, dukterys Ona ir Sofija. Sofija buvo aktyvi Kauno būrio šaulė ir rūpinosi būrio šaulių moterų veikla: buvo šaulių moterų švietimo ir tautinio auklėjimo sekcijos sekretorė, moterų sporto sekcijos vadovė.

1922 m. pabaigoje Sofija Pūtvytė kartu su sužadėtiniu Aleksandru Marcinkevičiumi (1939 m. pakeitė pavardę į Mantautą) ir tėvais išvyko į Klaipėdą. Drauge su M. Kubiliūte įsteigė komitetą vadinamajam Klaipėdos sukilimui – Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos karinei akcijai – remti ir rinko aukas, dirbo Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto informacijos biure. Už šią veiklą

Lietuvos šaulių sąjungos I Kauno rinktinės Vlado Putvinskio būrio Moterų šaulių skyrius.
Pirmoje eilėje iš kairės 3-ia sėdi Sofija Pūtvytė-Mantautienė, 5-a Marija Žmuidzinavičienė. E. Dryžos nuotr, 1931 m., VDKM, Fa-18232.

1936 m. apdovanota Klaipėdos išvadavimo sidabro medaliu.

1927 m. pradėjus steigti pirmuosius moterų šaulių dalinius Sofija buvo moterų šaulių organizacijos viena iš kūrėjų, ideologė ir vadovė, organizacinės komisijos sekretorė. 1933 m. liepą vykusiame šaulių moterų pirmajame visuotiniame suvažiavime S. Pūtvytė–Mantautienė kalbėjo: „Moters ideologija neatskiriama nuo bendros Šaulių sąjungos ideologijos. (...) Sąjunga tai nėra vien tik mūsų kariuomenės pagalbinė organizacija, kuriai rūpi vien tik tiesioginiai krašto gynimo reikalai. Sąjunga Vlado Putvinskio mintimi tai yra tautos auklėjimo mokykla, tai yra tokia organizacija, kur visi lietuviai be pažiūrų skirtumo – ir vyrai, ir moterys, ir tėvai, ir vaikai, draugiškai sau rankas padavę, dirba savo tėvynės kūrimo darbą, o reikale moka vieningai ją apginti. Sąjungos idealas yra tauta, tautos amžinybė. Jos tikslas – padėti tautai tos amžinybės pasiekti, padėti jai Dievo skirtą uždavinį įvykdyti.... Jau praėjo tie laikai, kada moteriai buvo statomi trys žinomi virtuvės, vaikų ir bažnyčios idealai. Šiais laikais moteris turi būti žmogus, ji turi būti aktyvus visuomenės narys, ji turi išmokti bendrauti su savo vyrais, vaikais ir tėvais ne tik šeimoje, bet ir visuomenės darbe. Dalyvauti Šaulių sąjungoje tat yra pačios moters, pagaliau, asmens reikalas.

Lietuvos šaulių sąjungos Moterų šaulių tarybos narės. Pirmoje eilėje iš kairės: M. Kubiliūtė, M. Žmuidzinavičienė, S. Putvytė-Mantautienė, E. Jankutė, O. Mašiotienė. Vilnius, 1940 m. (LCVA. A48-314)

S. Pūtvytė įvardijo tokius šaulės tikslus: šauliškus idealus pernešti į gyvenimą ir į šeimą, kad apie idėjos darbą būtų kalbama ne vien tik posėdžiuose ar susirinkimuose, bet kad bendri tautos reikalai būtų neatskiriamas šeimos ir visuomenės reikalas; vidaus organizacijos darbe bendrai su vyrais siekti užsibrėžto tikslo, jiems padėti, duoti organizaciniam darbui sielą, šilumą, širdį; tobulinti moters intelektą; įsąmoninti savo asmens gyvenimą. Vardan tautos labo kiekvieną smulkų kasdieninį darbelį atlikti geriau, tobuliau.“

S. Pūtvytė–Mantautienė vadovavo tautinio auklėjimo ir „Trimito“ sekcijų skyriams, organizavo įvairių sričių kursus moterims, skaitė paskaitas organizaciniais, tautinės ir šauliškos ideologijos klausimais. 1938 m. pradžioje tapusi LŠS moterų vade viešėjo pas Suomijos šaules bei Latvijos *Aizsargs*. Šaulių sąjungos reikalais Sofija dar lankėsi Estijoje ir Čekoslovakijoje. Pažymint Lietuvos šaulių sąjungos 20-metį, šaulių parado metu S. Pūtvytė–Mantautienė vadovavo 5 tūkstančių šaulių moterų kolonai. Jos kvietimu iškilmėse dalyvavo Suomijos moterų šaulių ir Estijos *Kaitseliit* organizacijos moterų vadės.

Sovietinės okupacijos metu S. Pūtvytei–Mantautienei su šeima pavyko išvengti tremties. Mama Emilija Putvinskienė, broliai Stasys ir Vytautas su šeimomis buvo suimti ir ištremti. Tremtyje ir mirė.

1944 m. vasarą, artėjant antrajai sovietinei okupacijai, sūnus V. A. Mantautas ir V. Putvinskio bendražygis K. Dudėnas Graužikų dvaro teritorijoje užkasė V. Putvinskio archyvo likučius. S. Pūtvytė–Mantautienė 1944 m. liepos 9 d. į V. Putvinskio muziejaus svečių knygą įrašė: „Prieš išvykdami vėl pavedame Graužikų žemelės apsaugai nors archyvų likučius. Atsisveikiname ir su šia knyga. Kai vėl atgis Nepriklausoma Lietuva, brangus broli lietuvi, kuris surasi šiuos suslėptus dokumentus, panaudok juos, kad išpopuliarėtų Tautoje Vlado Pūtvio idėjos.“ Beje, pirmą kartą didžioji V. Putvinskio archyvo dalis buvo užkasta 1940 m. liepos 19 d.

Pasibaigus karui, S. Pūtvytė–Mantautienė su šeima gyveno Miuncheno–Fremano pabėgėlių stovykloje Vokietijoje, buvo viena iš lietuviškos gimnazijos organizatorių, dalyvavo Baltijos šalių moterų tarybos suvažiavime, šios organizacijos veikloje. 1949 m. su šeima emigravo į JAV, kur įsitraukė į vietos lietuvių visuomeninę veiklą. 1952 m. vasarą su vyru Aleksandru, sūnumi Vaidievučiu Andriumi, A. Valatkaičiu, plk. M. Kalmantu ir E. Klupšiene ėmėsi Šaulių sąjungos atkūrimo išeivijoje veiklos, padėjo vyrui Aleksandrui paruošti laikinąjį LŠS tremtyje statutą ir ideologines direktyvas, vėliau aktyviai dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje veikloje. 1962 m. išrinkta Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje garbės nare.

1973 m. V. Putvinskio 100-ųjų gimimo metinių proga buvo išleista biografinė knyga ,,Vladas Putvinskis Pūtvis. Gyvenimas ir parinktieji raštai“, kurią redagavo visa Mantautų šeima. Beje, knyga buvo parengta dar 1940 m., tačiau išspausdinti nepavyko, kadangi Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, ir rankraščiai buvo sunaikinti.

Visą gyvenimą aktyvi S. Pūtvytė–Mantautienė taip pat dalyvavo Bendro Amerikos lietuvių fondo, Lietuvių bendruomenės, Lietuvių katalikių moterų sąjungos veikloje, bendradarbiavo „Drauge“, „Karyje“, „Tremties Trimite“, „Šaulės Tremtyje“.

Paskutinė tarpukario Lietuvos šaulių sąjungos moterų vadė, Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje garbės narė S. Pūtvytė–Mantautienė mirė 1984 m. Putname, Konektikuto valstijoje. Už nuopelnus ir pasižymėjimą S. Pūtvytė–Mantautienė apdovanota Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu, Klaipėdos atvadavimo medaliu, Šaulių žvaigžde, Suomijos, Estijos ir Latvijos valstybių apdovanojimais – iš viso 12 pasižymėjimo ženklų.

Vytautas Jokubauskas, Hektoras Vitkus. „Lietuvos šaulių sąjungos nariai (1919–1940 m.): informacinis žinynas“. Klaipėda, „Druka“, 2015.

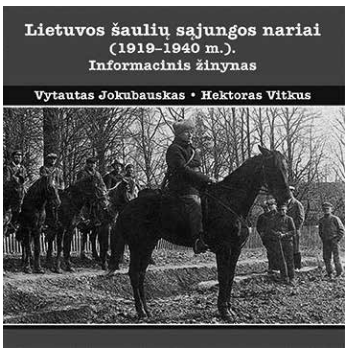

Žinyne pateikiami faksimiliniai dokumentai su Lietuvos šaulių sąjungos sąrašais, įvade analizuojama Lietuvos šaulių sąjungos narių tarpukariu kitimo dinamika, socialinė ir tautinė sudėtis. Aptariami archyviniai šaltiniai, kuriuose yra užfiksuoti šaulių vardiniai sąrašai tarpukariu.

Jonas Vaičenonis, Vygantas Vareikis, Vytautas Jokubauskas, Hektoras Vitkus. „Valia priešintis: paramilitarizmas ir Lietuvos karinio saugumo problemos (mokslo monografija)“. Klaipėda „Druka“, 2015 m.

Monografijoje analizuojama paramilitarizmo genezė, tiriama XX a. pirmosios pusės partizaninio pasipriešinimo Lietuvoje patirtis (metodai, ideologija), jos pritaikymo galimybės Lietuvos valstybės kariniam saugumui užtikrinti XXI a.; analizuojamos atkurtosios Lietuvos Respublikos karinių pajėgų kūrimo aplinkybės, grėsmės valstybės saugumui, gynybos planavimas, įvardijami galimi karinių pajėgų ateities transformacijos scenarijai, nagrinėjamos paramilitarinių organizacijų panaudojimo valstybės gynybos sistemoje galimybės.

Mindaugas Milinis. „Partizanas“. Vilnius: Briedis [2015]. – 424 p.

Žurnalisto Mindaugo Milinio istoriniame romane „Partizanas“ aprašomi pirmieji antrosios bolševikinės okupacijos metai.

„Manau, kad tai vienas šlovingiausių mūsų istorijos epizodų. Iš rezistencijos kovas aprašančių autorių raštų tiesiog sunkiasi ašaros, tragizmas ir neviltis. O juk per tą dešimtmetį netrūko ir šlovingų pergalių, ir kuriozų! Todėl mano romane vyrauja optimistinis požiūris į to laikotarpio įvykius“, – atvirauja knygos autorius M. Milinis.

Pagrindinis romano veikėjas (herojumi autorius jo vadinti nedrįsta) nuo Tilžės kilęs Vermachto šaulys Dovas Gelžaitis. Karo pabaiga jį ir jo bendražygius užklumpa Kuršo katile. Tačiau kelerius metus šeimos nematęs karys nesirengia kapituliuoti ir ryžtasi bet kuria kaina rasti sūnų ir žmoną. Nenorėdamas patekti į sovietų vergiją, jis bėga jūrai nepritaikyta valtimi...

Kitas romano herojus – ūkininko sūnus Liudas Apuokas, per stebuklą išvengęs žiaurios mirties nuo girtų okupantų rankos, pabėga į mišką. Tačiau partizanai atsisako jį priimti. Rinktinės vadas jam duoda kur kas sunkesnę užduotį.

Werner Haupt. Kuršas. Pamirštos armijų grupės kronika nuotraukose. Iš vokiečių kalbos vertė Gintautas Šironas – Vilnius: Briedis [2015]. – 200 p.: iliustr.

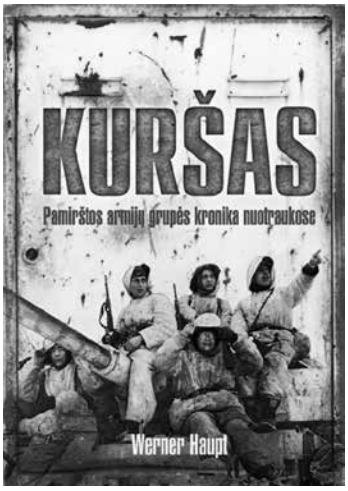

1944 m. spalio 10 d. Raudonoji armija šiauriau Palangos pasiekė Baltijos jūros pakrantę – Vermachto armijų grupė „Šiaurė“ buvo galutinai atkirsta nuo armijų grupės „Centras“. Susidarė Kuršo katilas, į kurį patekusią kariuomenę buvo galima aprūpinti tik jūra.Hitleris, tikėdamasis sukaustyti didesnes Raudonosios armijos pajėgas, neleido evakuoti kariuomenės Vokietijos gynybai, nors to reikalavo Vermachto generolai. Savo vyriausiosios vadovybės beveik užmirštos dvi Kuršo armijos kovojo su didesne, gausesne karių skaičiumi ir pranašesne ginkluote, technika aprūpinta sovietų kariuomene, atrėmė šešis itin galingus jos puolimus.

Jos liko nenugalėtos ne tik iki pat Vokietijos kapituliacijos 1945 m. gegužės 8 d., sėkmingai priešinosi toliau. Įnirtingi mūšiai užvirė nuo Skuodo ir Mažeikių iki Tukumo.

Stalinas ciniškai „vaduoti Lietuvos“ į kovą prieš aršiai kovojančius vokiečius metė lietuvius – 16-ąją lietuviškąją diviziją. Nemažai jų buvo ką tik pašaukti tarnauti į „armiją išvaduotoją“. Vokiečių pusėje kovėsi 13-asis lietuvių policijos batalionas. Kovose dėl Kuršo žuvo daugiau Antrajame pasauliniame kare kovojusių lietuvių negu kuriame kitame fronte. Prieš sovietus vokiečių pusėje įnirtingai kovojo ir latvių 19-oji SS grenadierių divizija.

V. Haupto gausiai iliustruota knyga „Kuršas. Pamirštos armijų grupės kronika nuotraukose“ padės skaitytojui susidaryti tikresnį vaizdą apie tai, kas iš tiesų vyko tomis lemtingomis dienomis.

Muzikinį albumą šaulys skyrė Lietuvai

Nijolė Bielskuvienė
Suvalkijos šaulių rinktinės Vilkaviškio P. Karužos kuopos skyrininkė

Vilkaviškio parapijos salėje gausiai susirinkę bičiuliai, poezijos ir muzikos gerbėjai dalyvavo šaulio Algimanto Šerono muzikinio albumo „Lietuvai“ pristatyme.

Paties Algimanto Lietuvos ir Vilkaviškio krašto poetų eilėms parašytus muzikinius kūrinius atliko Vilkaviškio „Bočių“, piligrimų ansamblis „Suartėkim“ ir Lietuvos šaulių sąjungos Vilkaviškio P. Karužos kuopos ansamblis „Šaulys“. Visiems trims vadovauja Algimantas.

Autoriaus potraukis muzikai išryškėjo dar vaikystėje. Tiesa, pirmas instrumentas buvo itin paprastas – malka, su kuria, atsisėdęs ant kaimiško kambario slenksčio, grodavo. Ne visad linksmas melodijas, nes gyvenimas nebuvo džiugus: 1944 m. vokiečiams traukiantis į Vakarus su tėvais atsidūrė Vokietijoje. Po trejų metų, 1951-aisiais, grįžusiai visai šeimai teko keliauti gerokai toliau – į Sibirą. Su keturiais vaikais, kurių mažiausiajam buvo vos dveji.

Tik 1958-aisiais vargais ne galais grįžęs į tėvynę pramoko groti tikru instrumentu – armonika. Bet muzikuoti ir džiaugtis ilgai neteko – 1959 m. buvo paimtas į antrąją tremtį – tarybinę armiją. Tarnauti teko 11 tūkst. kilometrų nuo namų – Vladivostoke. Armijoje pramoko groti bajanu. Po armijos grįžęs į tėvynę, Kaupiškių kaimą, pradėjo groti akordeonu. Kartais, kai nematydavo, jį tykiai pasiskolindavo iš tremtinio Jono Naruševičiaus, su kuriuo vėliau tapo neišskiriamais draugais. Taip muzika tapo neatskiriama gyvenimo drauge.

Muzikinio albumo „Lietuvai“ pristatymo visuomenei dieną Algimantą sveikino kolegos kūrėjai, artimieji, bendradarbiai. Už patriotinių idėjų puoselėjimą, jų skleidimą dainomis A. Šeronui įteikti Vilkaviškio rajono savivaldybės bei krašto muziejaus padėkos raštai.

Nuotr. R. Čėplos

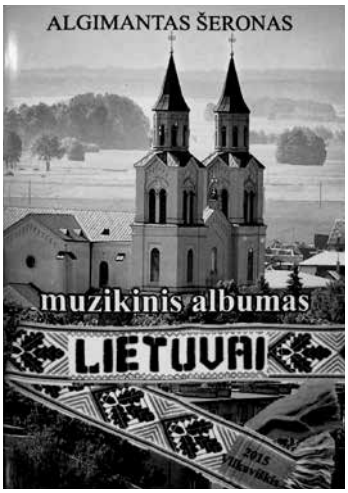

KONKURSAS

Šaulių sąjunga skelbia fotografijos konkursą ŠAULYSTĖ – TOKS MANO PASIRINKIMAS

Kompetentingos komisijos atrinktos nuotraukos bus spausdinamos 2016 metų šaulių žurnale TRIMITAS.

Nominacijos:

MENIŠKIAUSIOJI – vertina fotografai profesionalai (Šaulių sąjungos dovana)

PATRIOTIŠKIAUSIOJI – vertina V. Putvinskio-Pūtvio klubo nariai (vertinga dovana)

ŠAULIŠKIAUSIOJI – vertina „Trimitas“ (apdovanojimas – žurnalo „Trimitas“ prenumerata ir Werner Haupt knyga „Kuršas. Pamirštos armijų grupės kronika“)

TAUTIŠKIAUSIOJI – vertina Lietuvos bei išeivijos broliai ir sesės šauliai (prizas – knyga Adolfas Ramanauskas–Vanagas. „Daugel krito sūnų... Partizanų gretose“).

Nuotraukas siųskite adresu:
redakcija@sauliusajunga.lt iki sausio 6 d. Parašykite savo vardą, pavardę, kokiai rinktinei bei kuopai priklausote, laiką ir vietą, kur fotografuota. Patvirtinkite, kad sutinkate, jog Jūsų nuotrauka bus spausdinama.

http://www.alfa.lt: „Jei šalyje prasidėtų karas, jie būtų tie, kurie padėtų išsaugoti tvarką miestuose“ kalbama apie karinius mokymus, kuriuose dalyvauja šauliai

Joniškio miesto ir rajono laikraštis „Sidabrė“ (Nr. 78): „64 metų senumo įvykių aidas Kepalių miške“ rašoma apie Joniškio šaulių iniciatyvą pagerbti žuvusius partizanus ir pastatyti paminklinio akmenį.

Rajono laikraštis „Rokiškio sirena“: „Jaunųjų šaulių sąskrydyje – kitoniškos rungtys“ rašoma apie Juodupės gimnazijoje vykusį Rokiškio rajono jaunųjų šaulių sąskrydį.

www.jp.lt: „Batalione – jaunųjų šaulių sukarinta stovykla“

www.15min.lt: „Šaulių patarimai“:
„Kaip pasirengti ir pasipriešinti infomaciniam karui“
„Informacijos rinkimas karo metu“
„Likti ar nelikti karo zonoje?“
„Kaip atskirt savus nuo priešų?“
„Kas turi kenkti okupantui gyvendamas legaliai, o kas – pogrindyje?“ „Kada pradėti priešintis okupantams?“

www.lrytas.lt: „Šauliai sukilo: reikalaujama skubiai nušalinti sąjungos vadą“

www.delfi.lt:
„Mokiniai su šautuvais rankose – netolima realybė mokyklose“ rašoma apie Mindaugo Nefo pamąstymus apie pilietinius mokymus mokyklose.
„Meilę tėvynei deklaravę ir į Lietuvos šaulių sąjungą (LŠS) stoję liberalai linkę neskubėti didinti gynybos finansavimo“;
„Šaulių sąjungos vadas: kaltinimai man – nepagrįsti“
BNS: „A. Skaistys: ginklus namuose turintys šauliai atgrasytų užpuolikus“

www.kaunodiena.lt: „Vakarų šauliai turi naują vadą“

„Meilę sutiko Sąjūdžio mitinge“ rašoma apie LŠS Garbės sargybos kuopos vadą Saulių Slavinską

Jurbarko rajono laikraštis „Šviesa“: „Raudonės pilyje – pilietiškumo pamokos“

Amerikos lietuvių laikraštis „Draugas“: „Nepaisant šių skirtumų, esame viena šeima“; „Susitikimas su Lietuvos šaulių sąjungos vadu“.

www.dainavosgidas.lt: „Jaunieji šauliai „Šaudymo varžybose – 2015“

www.alietuvis.us: „Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje suvažiavimas“

www.aidas.us: „Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje suvažiavimas Čikagoje“

www.draugas.us: „Nepaisant šių skirtumų, esame viena šeima“; „Susitikimas su Lietuvos šaulių sąjungos vadu“

Jurbarko rajono laikraštis „Šviesa“: „Šaulių ekspedicija iš Juodaičių į Žemaitiją“

Šaulių sąjungos konferencijos „Saugumo situacija Baltijos regione: grėsmės ir atsakas“ atgarsiai:
www.delfi: „Estijos generolas: savo piliečiams patikime namuose laikyti ir granatsvaidžius“ kalbama apie Estijos gynybos lygos ypatumus bei skirtumus nuo kitų gimininingų – tarp kurių yra Šaulių sąjunga – organizacijų.
„Siūloma leisti šauliams ir savanoriams namuose laikyti pusiau automatinius ginklus“;
„L. Gumbinas: leidimas Šauliams turėti ginklus atbaidytų potencialius priešus“
„Buvusi „Russia Today“ žurnalistė: kaip iš tiesų veikia Rusija“
„JAV gynybos ekspertas: grėsmė Lietuvai – labai reali“. Straipsnyje rašoma apie LŠS konferencijos pagrindinio pranešėjo Gleno Howardo pasisakymą apie mūsų šalies saugumo situaciją.

http://newsader.com: „Buvusi „Rusia Today“ žurnalistė pasakojo apie tris Kremliaus propagandos banginius“

UŽJAUČIAME

Mes visi bejėgiai prieš lemtį ir mirtį, tačiau bent šia užuojauta norime palengvinti praradimo skausmą. Mirus Utenos 2-osios kuopos šauliui PETRUI PIMPEI, nuoširdžiai užjaučiame žmoną Aldoną bei vaikus Lijaną ir Valdą.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių rinktinės šauliai

Mirus jūrų šaulių kuopos Klaipėda“ (Cicero, JAV) šauliui REMIGIJUI NAVICKUI, nuoširdžią užuojautą reiškiame artimiesiems bei liūdime drauge.

LŠS išeivijoje šauliai

Mirus mylimai Mamai, nuoširdžią užuojautą reiškiame Radviliškio 1-osios šaulių kuopos vadui Pranui Sluckui.

Gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas ir šauliai

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame Trakų 6-osios kuopos šaulį Kęstutį Grubliauską dėl mylimos žmonos mirties.

Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės
Trakų 6-osios kuopos šauliai

Rugsėjis-spalis

LŠS vado įsakymais Egidijus Papečkys priimtas į LŠS Saugumo ir karinio rengimo skyriaus vyriausiojo saugumo specialisto pareigas nuo 2015-10-07; Jolita Karosevičienė priimta į LŠS Personalo ir logistikos skyriaus vyriausiojo personalo–logistikos specialisto pareigas nuo 2015-10-07; LŠS vado 2015-10-08 įsakymu Nr. 583P Arūnas Birbalas priimtas į LŠS Vakarų (jūros) šaulių 3-osios rinktinės atskirojo kovinių šaulių (sargų) būrio vado pareigas nuo 2015-10-12; Viktorija Jankauskaitė priimta į LŠS Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vyriausiojo logistikos ir personalo specialisto pareigas nuo 2015-10-19; Agnė Kučkovaitė priimta į LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vyriausiojo logistikos ir personalo specialisto pareigas nuo 2015-10-19; Tomas Beinoras paskirtas į LŠS Gen. Povilo Plechavičiaus 6-osios rinktinės Šiaulių 2-osios kuopos vado pareigas nuo 2015-10-20.

Lietuvos šaulių sąjungos vado padėkos įteiktos: LŠS LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Tauragės šaulių 2-osios šaulių kuopos šauliui Aidui Janoniui; LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Zigmui Dangelui už I vietą asmeninėje įskaitoje LŠS šaudymo varžybose, skirtose V. Putvinskio–Pūtvio 142-osioms gimimo metinėms paminėti; LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Audriui Ozgirdui už I vietą jaunųjų šaulių pneumatinio šautuvo šaudymo rungtyje LŠS šaudymo varžybose, skirtose V. Putvinskio–Pūtvio 142-osioms gimimo metinėms paminėti; Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės šaulei Nairai Žlibinaitei už I vietą jaunųjų šaulių pneumatinio šautuvo šaudymo rungtyje LŠS šaudymo varžybose, skirtose V. Putvinskio– Pūtvio 142-osioms gimimo metinėms paminėti; Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės šaulei Ivetai Silkauskaitei už I vietą jaunųjų šaulių MK šautuvo šaudymo rungtyje LŠS šaudymo varžybose, skirtose V. Putvinskio–Pūtvio 142-osioms gimimo metinėms paminėti.

Informaciją parengė personalo ir logistikos skyriaus vyriausiojo personalo–logistikos specialistė Jolita Karosevičienė

LŠS Centro valdybos posėdyje, vykusiame rugsėjo 26 d. svarstyta:

Šaulių studentų korporacijos „Saja“ ir V. Putvinskio–Pūtvio klubo nariai teikė siūlymus dėl minėtų šauliškų organizacijų įstatų atnaujinimo, Centro valdyba pritarė šių klubų veiklai, tačiau dėl pastebėtų netikslumų nuostatuose nutarta juos grąžinti klubų vadovybei tobulinti ir teikti tvirtinti pakartotinai.

Pritarta naujo pavyzdžio šaulio pažymėjimo gamybai. Pažymėjimai bus išduodami naujiems nariams, taip pat šauliams, kurių pažymėjimai baigia galioti, bei šauliams, pageidaujantiems pasikeisti senąjį pažymėjimą ir sumokėjusiems metinį nario mokestį bei pažymėjimo gamybos 1 Eur mokestį.

Pritarta naujai LŠS štabo struktūrai. Esminiai pakitimai susiję su sprendimu nuo 2015 m. spalio 1 d. iš valstybės asignavimų įsteigti 10 naujų etatų. Dauguma etatų skirti pakeisti esamų LŠS nuolatinės tarnybos darbuotojų statusą į KAM finansuojamų darbuotojų pareigybes taip mažinant LŠS finansinę naštą, taip pat steigiami nauji etatai 10 ir 2 rinktinėse. LŠS nuolatinės tarnybos šaulių skaičių numatoma didinti ir ateityje.

Nutarta eilinį suvažiavimą šaukti 2016 m. kaip ir numatyta. Taip pat nepritarta siūlymams 2015 m. perskaičiuoti kvotas rinktinėms dėl atstovų skyrimo į LŠS suvažiavimą. Kaip numato statutas kvotos bus perskaičiuojamos 60 d. prieš eilinį suvažiavimą.

Informacija parengė CV posėdžio sekretorė Danguolė Narbutienė

ŠAULIO PAŽYMĖJIMAS

Pažymėjimas išduodamas LŠS ir LŠS išeivijoje davusiems priesaiką LŠS naujiems nariams, LŠS garbės šauliams, keičiant anksčiau išduotą pažymėjimą.

Nauji LŠS šaulio pažymėjimai (plastikinės kortelės) gaminami centralizuotai LŠS štabe. Duomenų saugumas užtikrinamas vadovaujantis LR asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu. Pažymėjimuose nurodoma tokia informacija:

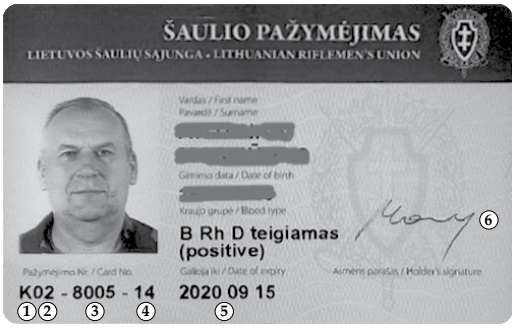

Šaulio pavardė, vardas, gimimo data, kraujo grupė, pažymėjimo galiojimo terminas.
Šaulio nuotrauka ir nuskenuotas parašas.
Šaulio pažymėjimo numeris, kuriame nurodoma raidė ir 8 skaitmenys:

① *Raidžių reikšmė (šaulio statusas)*
„J“ (jaunasis šaulys),
„K“ (kovinis/rikiuotės šaulys),
„N“ (nuolatinės tarnybos šaulys),
„G“ (ne rikiuotės šaulys),
„R“ (šaulys rėmėjas, nusipelnęs LŠS asmuo),
„E“ (šaulys išeivijoje).
② *Rinktinė, kuriai priklauso šaulys*
③ *Pažymėjimo eilės numeris*
④ *Šaulio įstojimo į LŠS metai*
⑤ *Pažymėjimo galiojimo data*
⑥ *Šaulio parašas*
⑦ *QR kodas www.sauliusajunga.lt*
⑧ *10 šaulio priesakų*
⑨ *Kontaktinė informacija*

Siekiant sunorminti šaulių mokymą apie ginkluotę ir užtikrinti šaulių saugų elgesį su ginklais šaudymo bei tarnybos metu, spalio 8 d. patvirtintas LŠS vado įsakymas Nr. 167 „DĖL GINKLUOTĖS MOKYMO ORGANIZAVIMO“.

SVEIKINAME

Rinktinės garbės šaulį JONĄ VITĄ 85-ojo gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos ir tvirtybės einant pasirinktuoju tarnavimo Tėvynei keliu.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vadas ir šauliai

Šaulius ALGIRDĄ NARGĖLĄ 80-ojo ir SAULIŲ NEFĄ 55-ojo gimtadienio proga. Linkime geros sveikatos bei dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės
Anykščių Dariaus ir Girėno 1-osios kuopos šauliai

Trakų 6-osios kuopos šaulį EDVARDĄ ZAKARŽAUSKĄ 80-ojo ir kuopos vadą GEDIMINĄ ROMAŠKĄ 60-ojo jubiliejau proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų gyvenimo metų ir Dievo palaimos tarnaujant Tėvynei.

Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės
Trakų 6-osios kuopos šauliai

Šaulius VYTAUTĄ JACKŪNĄ 80-ojo ir ROMUALDĄ LIUTKŲ 70-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkamos energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Tėvynei.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės
Kauno „Tvirtovės" kuopos vadas ir šauliai

Šaulius ALGIMANTĄ ŠERONĄ ir ANTANĄ PAPLAUSKĄ 75-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų bei prasmingų gyvenimo metų, neišsenkamos energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės bei dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės
Vilkaviškio P. Karužos šaulių 6-osios kuopos vadas ir šauliai

Garbingo 70-ojo jubiliejaus proga sveikiname šaulį ADOLFĄ BERNOTĄ. Linkime sveikatos ir gražių bei energingų metų.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas ir šauliai

Šaulius JUOZĄ KAČINSKĄ 70-ojo ir EGIDIJŲ VYŠNIAUSKĄ 60-ojo gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkamos energijos šauliškame kelyje,ir dvasios stiprybės tarnaujant Tėvynei.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės
Raseinių šaulių 7-osios kuopos šauliai

Jaunųjų šaulių būrio vadą ZENONĄ VIDUOLĮ 55-ojo gimtadienio proga. Linkime sėkmingai tęsti pradėtą veiklą bei ugdyti aukštus idealus turinčią jaunuomenę.

Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės
Rokiškio šaulių 4--osios kuopos šauliai

Šaulę IRENĄ PAZNĖKIENĘ penkiasdešimtojo jubiliejaus proga. Tegul sodai žydi netuščiais žiedais, ir antrasis pusšimtis būna prasmingas ir darnus pirmojo tęsinys.

Toronto Vlado Pūtvio kuopos šauliai

Sukūrusius šauliškę šeimą GINTARĘ ir MINDAUGĄ NEFUS. Darnos ir supratimo augant dviese, puoselėjant gražią šiandieną beik kuriant teisingą ateitį.

Broliai ir sesės šauliai

Kaina 1,59 €